

LAUREA

AMMATTIKORKEAKOULU

Yhdessä enemmän

Soili Martikainen & Tiina Ranta

TURVALLINEN TAPAHTUMA - OPAS OPPILAITOSTEN JA KORKEAKOULUJEN TAPAHTUMAJÄRJESTÄJÄLLE

Soili Martikainen & Tiina Ranta

**TURVALLINEN TAPAHTUMA - OPAS
OPPILAITOSTEN JA KORKEAKOULUJEN
TAPAHTUMAJÄRJESTÄJÄLLE**

Copyright© tekijä ja Laurea-ammattikorkeakoulu 2016

Kannen kuva: Shutterstock

Sivujen 23, 24,28 ja 43 kuvat: Shutterstock

Sivujen 7 ja 14 kuvat: Laurea/ Ilpo Vuorivirta

ISSN-L 2242-5241

ISSN 2242-5241 (painettu)

ISSN 2242-5225 (verkko)

ISBN: 978-951-799-471-2 (painettu)

ISBN: 978-951-799-438-5 (verkko)

Kopio Niini Oy, Helsinki 2017

SISÄLLYSLUETTELO

ALKUSANAT.....	6
1. KESKEISET KÄSITTEET.....	8
2. ENNAKOIVA TURVALLISUUSJOHTAMINEN.....	10
2.1. Organisaation turvallisuuden osa-alueet.....	10
2.2. Reagoiva ja ennakoiva turvallisuuskulttuuri.....	11
3. RISKIT JA RISKIENHALLINTA.....	14
3.1. Riskienhallinta.....	15
3.2. Riskin arviointi.....	16
3.3. Riskin käsittely.....	17
3.4. Potentiaalisten ongelmien analyysi.....	18
3.5. Mitä jos -tekniikka.....	21
4. TAPAHTUMAA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ, LUVAT JA ILMOITUKSET.....	24
5. TAPAHTUMAN TURVALLISUUSUUNNITTELU.....	29
5.1. Turvalliussuunnittelun käynnistäminen.....	29
5.2. Tapahtuman pelastussuunnitelma.....	31
5.3. Tilaisuuden turvaohjeet.....	35
5.3.1 Toimintaohjeet tapaturmien ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn.....	36
5.3.2 Toimintaohjeet sairauskohtauksessa tai tapaturmassa.....	36
5.3.3 Toimintaohjeet väentungoksen ennaltaehkäisyyn.....	38
5.3.4 Toimintaohjeet häiriökäyttäytymisen ennaltaehkäisyyn.....	38
5.3.5 Toimintaohjeet haastaviin asiakaspalvelutilanteisiin.....	39
5.3.6 Toimintaohjeet tulipalojen ennaltaehkäisyyn.....	40
5.4 Turvalliussuoperehdytys.....	41
5.5 Harjoitukset ennen tapahtumaa.....	41
5.6 Arviointi tapahtuman jälkeen.....	42
LÄHTEET.....	44
LIITTEET.....	48

ALKUSANAT

Tämän oppaan tarkoituksena on auttaa koulutusorganisaatioiden tapahtuman järjestämiseen osallistuvia henkilöitä suunnittelemaan turvallinen tapahtuma, jonka lähtökohtana on ennakoiva turvallisuusjohtaminen. Tapahtumalla tarkoitetaan avointa tai yksityistä tilaisuutta, kuten esimerkiksi juhlaa, seminaaria, kokousta, konferenssia, konserttia, näyttelyä, kutsutilaisuutta, huvitilaisuutta, kilpailua tai näytöstä (Kokoontumislaki 530/1999). Tapahtuma poikkeaa koulutusorganisaation normaalista opetus- ja ohjaustoiminnasta esimerkiksi osallistujien, ajankohdan, tilajärjestelyjen, tarjoilun tai esiintyjien osalta.

Suurella osalla suomalaisia koulutusorganisaatioita on syntymässä turvallisuuden kehittämistä tukeva, turvallisuusmyönteinen ilmapiiri: koulut haluavat tehdä suunnitelmallista työtä turvallisen opiskelu- ja työympäristön mahdollistamiseksi. Koulutusorganisaatioiden turvallisuusyhtiö on hyvä mieltää kokonaisuutena, joka näkyy kaikissa organisaation toiminnoissa. Se linkittyy erityisesti johtamiseen, jonka kautta syntyvät vastuut ja velvoitteet. Onnistunut turvallisuusyhtiö vaatii tiedon ja taidon lisäksi myös halua mahdollistaa turvallinen sekä viihtyisä oppimis- ja työympäristö. Se edellyttää ajantasaisen lainsäädännön haltuunottoa ja sen ymmärtämistä, että vasta aito, koeteltu kyky ja valmius toimia kaikissa mahdollisissa tilanteissa ovat toiminnan jatkuvuuden edellytys. (Martikainen & Ranta 2014, 34.) Turvallisuus vaikuttaa myös sekä tapahtuman että tapahtuman järjestäjän imagoon. Epäonnistuessaan sillä on vaikutusta sponsoreiden ja osallistujien kiinnostukseen tapahtumaa ja tapahtumanjärjestäjää kohtaan.

Oppilaitos- ja korkeakouluympäristöön liittyy haasteita, jotka voidaan ratkaista määrätietoisella turvallisuusyhtiöllä sekä yhdistämällä laatu- ja turvallisuusjohtaminen. Tähän mennessä oppilaitoksissa ja korkeakouluissa turvallisuusyhtiötä on tehty pääosin oikeilla elementeillä, mutta vielä sirpaleisesti. Tällöin toteuttamisen keinot näyttäytyvät erilaisten yksittäisten turvallisuusohjeistusten tai -tekojen kautta. Systemaattinen turvallisuusyhtiö on vasta kehittymässä ja toivottavaa olisi, että tulevaisuudessa se rakentuisi oppilaitosten ja korkeakoulujen perustehtävästä – joko opetuksesta tai opetuksesta ja tutkimuksesta - johdettuna toimintana. Tällä hetkellä haasteena on myös se, että turvallisuusyhtiö on sirpaleisten toimijatahojen vastuulla. Tämän vuoksi organisaatioista puuttuu selkeä kuva siitä, mitä turvallisuusyhtiöllä

tavoitellaan ja kenen vastuulla se viime kädessä on. (Martikainen 2016, 146–150; Lanne 2007, 12).

Tämän oppaan ensimmäisessä luvussa tarkastellaan keskeisiä käsitteitä, jotka liittyvät tapahtumien turvallisuuteen. Toisessa luvussa tutustutaan ennakoivaan turvallisuusjohtamiseen. Aluksi tarkastellaan Elinkeinoelämän keskusliiton laatimaa uutta organisaatioturvallisuuden mallia, josta käyvät ilmi turvallisuuden osa-alueet sekä niihin kytkeytyvät keskeiset tekijät: turvallisuusjohtaminen, riskienhallinta ja turvallisuuskulttuuri. Lisäksi tarkastellaan reagoivaa ja ennakoivaa turvallisuuskulttuuria. Kolmas luku käsittelee riskienhallintaa, riskejä, riskien arviointia ja riskien käsittelyä. Neljännessä luvussa tutustutaan tapahtuman turvallisuutta koskevaan lainsäädäntöön sekä tapahtumassa tarvittaviin lupiin ja ilmoituksiin. Viidennessä luvussa keskitytään turvallisen tapahtuman käytännön järjestelyihin, kuten pelastussuunnitelmaan, turvaohjeisiin, perehdytykseen, harjoitteluun sekä tapahtuman jälkeen tehtävään arviointiin. Oppaan liitteissä annetaan konkreettisia esimerkkejä tapahtumien riskeistä sekä niiden syistä, seurauksista, ennaltaehkäisevistä järjestelyistä ja varautumisesta.

Kommentteja ja palautetta julkaisusta voit lähettää oppaan tekijöille Soili Martikaiselle (soili.martikainen@laurea.fi) ja Tiina Rannalle (tiina.ranta@laurea.fi).

1. KESKEISET KÄSITTEET

Haavoittuvuus tarkoittaa organisaation tai toiminnon sisäisiä ominaisuuksia, jotka altistavat riskin lähteelle. Haavoittuvuuden vuoksi voi aiheutua tapahtuma, jolla on ei-toivottuja seurauksia. (SFS-ISO opas 73:2011, 13.)

Pelastussuunnitelma muodostuu tapahtuman vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä, rakennuksen ja tilojen turvallisuusjärjestelyistä, ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja vaara- ja onnettomuustilanteissa toimimiseksi sekä omatoimisen varautumisen toimista (Pelastuslaki 479/2011, Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011). Pelastussuunnitelma on osa turvallisuussuunnittelua.

Riski on epävarmuuden vaikutus tavoitteisiin. Se kuvataan usein tapahtuman toteutumisen todennäköisyyden ja sen seurausten yhdistelmänä. Riski voi olla positiivinen tai negatiivinen. (SFS-ISO opas 73:2011, 8.) Tässä oppaassa tarkastellaan vain negatiivisia, ei-toivottuja riskejä.

Riskienhallinta on organisaation johtamista ja ohjaamista koordinoitusti riskien osalta (SFS-ISO opas 73:2011, 8—9).

Riskin arviointi on prosessi, joka muodostuu riskien tunnistamisesta, riskianalyysistä sekä riskin merkityksen arvioinnista (SFS-ISO opas 73:2011, 11).

Riskin käsittely on riskin muokkaamisprosessi. Se on esimerkiksi riskin ottamista, torjumista, jakamista, lieventämistä, poistamista tai estämistä. Riskin käsittelyssä on suunniteltava, missä järjestyksessä riskienkäsittelytoimet tehdään. Riskin käsittely voi muuttaa tai aiheuttaa uusia riskejä, jotka on tunnistettava, arvioitava ja käsiteltävä. (SFS-opas 73:2011, 4; SFS-ISO 31000: 2011, 42—44.)

Riskin omistaja on henkilö tai taho, joka hallitsee riskiä joko vastuun tai valtuuden keinoin (SFS-ISO opas 73:2011, 14).

Sidosryhmä on organisaation sisäinen tai ulkopuolinen henkilö tai ryhmä, joka vaikuttaa johonkin päätöseen/ toimintoon tai johon päätös / toiminto vaikuttaa tai joka kokee olevansa päätöksen / toiminnon vaikutuksen kohteena (SFS-ISO opas 73:2011, 10; OHSAS 18001:fi 2007, 16).

Tapahtuma on avoin tai yksityinen tilaisuus, kuten esimerkiksi juhla, seminaari, kokous, konferenssi, konsertti, näyttely, kutsutilaisuus, huvitilaisuus, kilpailu tai näytös (Kokoontumislaki 530/1999). Tapahtuma poikkeaa koulutusorganisaation normaalista opetus- ja ohjaustoiminnasta esimerkiksi osallistujien, ajankohdan, tilajärjestelyjen, tarjoilun tai esiintyjien osalta.

Turvallisuus on olosuhde, jossa ei esiinny vaaraa. Se on turvaa, suojautumista vaaraa vastaan, turvassa olemisen tila sekä kyky pitää tai tehdä jokin turvalliseksi. (Mäkinen 2007, 56; Kielitoimiston sanakirja 2006, 386.) Organisaation turvallisuus muodostuu yhdeksästä eri osa-alueesta: toimittaja- ja kiinteistöturvallisuudesta, väärinkäytösten ja poikkeamien hallinnasta, varautumisesta ja kriisinhallinnasta, pelastusturvallisuudesta, henkilöstöturvallisuudesta, ympäristö- ja turvallisuudesta, työturvallisuudesta, tuotannon ja toiminnan turvallisuudesta sekä tietoturvallisuudesta (Elinkeinoelämän keskusliitto 2016).

Turvallisuusjohtaminen muodostuu organisaation jatkuvasta ja järjestelmällisestä johtamisesta, jonka tarkoituksena on ennaltaehkäistä ihmisiä, omaisuutta, ympäristöä, tietoa ja mainetta vahingoittavia tapahtumia. Siihen vaikuttavat organisaation politiikat, tavoitteet sekä tavoitteen saavuttamiseen liittyvät prosessit. Lisäksi siihen vaikuttavat organisaation rakenne, roolit, vastuut, suunnittelu, toiminta, käytännöt, säännöt ja uskomukset. (Lanne 2007, 12; SFS-EN ISO 9000: 2015, 22.)

Turvallisuussuunnittelu ylläpitää sekä turvallisuutta että turvallisuuden tunnetta. Sen avulla pyritään vähentämään häiriöitä, onnettomuuksia ja rikoksia sekä niistä aiheutuvia vahinkoja (Sisäministeriö & Rikksentorjuntaneuvosto 2014, 4).

Turvallisuuskulttuuri tarkoittaa organisaation dynaamista ja muokautuvaa tilaa, johon kytkeytyy vahvasti organisaation kyky ja tahto ymmärtää, millaista on organisaation turvallinen toiminta sekä miten toimitaan turvallisesti. Lisäksi siihen kuuluvat kyky ja tahto ymmärtää, millaisia vaaroja organisaation toimintaan kytkeytyy sekä miten turvallisuutta voidaan edistää ja miten vaaroja voidaan ehkäistä. (Reiman, Pietikäinen & Oedewald 2008, 3.)

Vaara on vahingon tai riskin lähde (SFS-ISO opas 73:2011, 10). Vaara voi olla esimerkiksi tulipalon vaara, liukastumisen vaara tai ruokamyrkytyksen vaara.

2. ENNAKOIVA TURVALLISUUSJOHTAMINEN

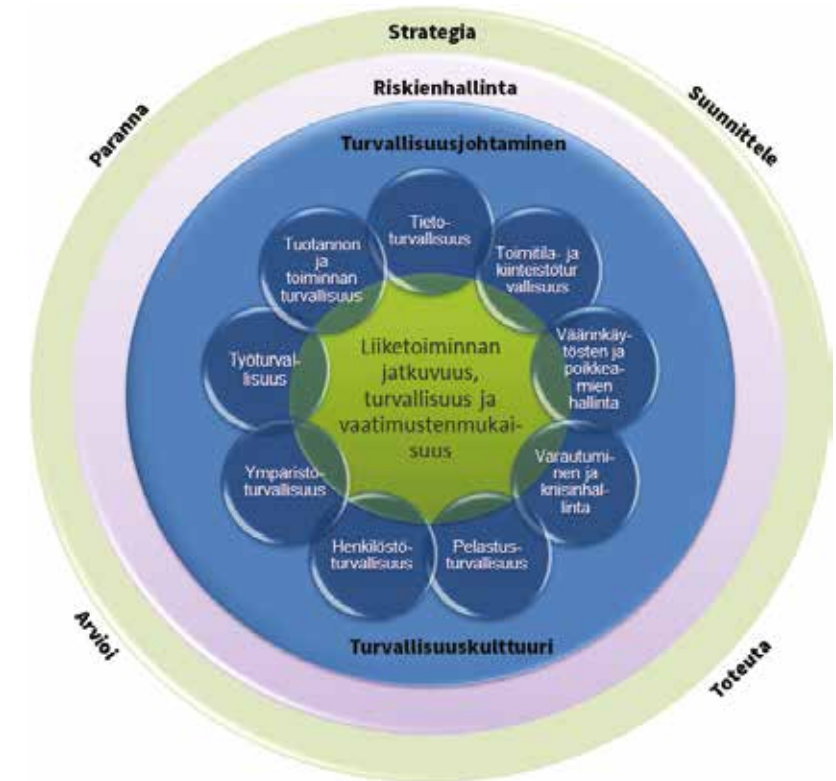
Tässä luvussa esitellään Elinkeinoelämän keskusliiton kehittämä organisaation turvallisuusjohtamisen malli, jossa tuodaan esiin turvallisuuden eri osa-alueet. Lisäksi tarkastellaan ennakoivan ja reagoivan turvallisuuskulttuurin eroja.

2.1 Organisaation turvallisuuden osa-alueet

Elinkeinoelämän keskusliitto on päivittänyt keväällä 2016 organisaatioturvallisuuden mallin kuvion 1 mukaisesti. Tapahtumaa arvioidaan kaikkien kuviossa 1 mainittujen osa-alueiden kautta. Osa-alueiden merkitys vaihtelee sekä tapahtuma- että organisaatio- ja toimintokohtaisesti.

Organisaatioturvallisuuden mallin avulla pyritään varmistamaan tapahtuman jatkuvuus, turvallisuus ja vaatimusten mukaisuus. Turvallisuusjohtamista ohjaa organisaation strategia ja riskienhallinta. Turvallisuus muodostuu yhdeksästä eri osa-alueesta, jotka voivat olla osittain päällekkäisiä. Toiminnan ja turvallisuuskulttuurin kehittäminen ovat myös tärkeässä roolissa. Parhaimmillaan turvallisuustyö muodostuu kaikkien turvallisuuden osa-alueiden kokonaisuudesta. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2016).

Yhteisenä, koulutusorganisaatioille tyypillisenä haasteena on eri turvallisuuden osa-alueiden välinen koordinointi ja niiden painotusten tasapaino. Tällöin turvallisuuden kokonaiskuva jää muodostumatta ja siitä tulee sirpaleinen. (Huovila & Ranta 2015; Martikainen 2016, 146—150.) Turvallisuustyötä ohjaavat periaatteet ovat parhaimmillaan ylimmän johdon vahvistamia linjauksia turvallisuustyön keinojen, toiminnan tason, toteuttamisen ja vastuiden näkökulmasta. Tällaisia periaatteita ovat muun muassa turvallisuuden tavoitteiden ja työn vastuiden määrittely, riskienhallinnan, turvallisuuskoulutuksen ja -viestinnän toteuttamiseen liittyvät linjaukset sekä turvallisuustyön vaikuttavuuden mittaaminen. (OHSAS 18001:fi 2017, 18.) Pienessä osassa koulutusorganisaatioita voidaan puhua jo turvallisuusjohtamisesta,

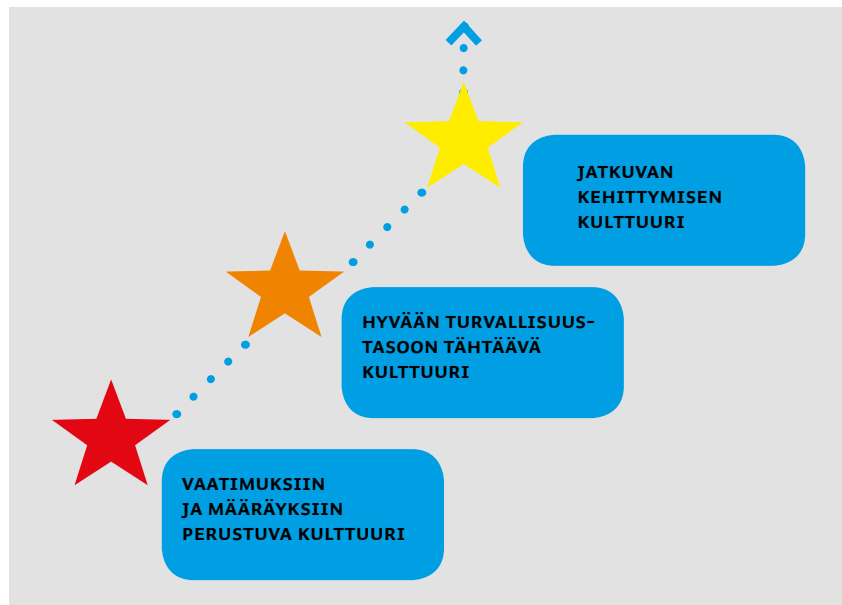
Kuvio 1. Organisaatioturvallisuuden malli (Elinkeinoelämän keskusliitto 2016)

jolla Reimanin ja Oedewaldin (2008, 3) mukaan tarkoitetaan pyrkimystä edistää hyvinvointia päämäärätietoisella, tavoitteellisella ja pitkäjänteisellä johtamisella sekä ohjelmallisella kehittämistyöllä.

2.2 Reagoiva ja ennakoiva turvallisuuskulttuuri

Ruuhilehdon ja Vilppolan (2000, 22—23) mukaan organisaation turvallisuuskulttuuri voi olla joko jälkikäteen reagoivaa tai ennakoivaa. Reagoivassa turvallisuuskulttuurissa toimitaan ”tulipalon sammuttajana”, jolloin vasta onnettomuus saa organisaation reagoimaan ja ryhtymään korjaaviin toimiin. Turvallisuustoiminnan tavoitteena on onnettomuuksien vähentäminen, mutta turvallisuustavoitteita ei välttämättä ole. Turvallisuuteen liittyviä suunnitelmia ei myöskään tehdä tai jos tehdään, ne ovat yleisellä tasolla olevia suunnitelmia. Turvallisuusohjeita laaditaan lainsäädännön vaatimusten vuoksi. Osa ohjeista on suullisia ja vasta onnettomuuden tapahduttua päädytään laatimaan yksityiskohtaisia ohjeita. Lisäksi turvallisuusasioista keskustellaan harvoin. Onnettomuuksia pyritään estämään etsimällä syitä olosuhteista tai henkilöiden välittömästä käyttäytymisestä. Turvallisuuskoulutusta järjestetään viranomaisvaatimusten täyttämiseksi.

Ennakoivassa turvallisuuskulttuurissa parannetaan avainalueiden toimintaa ja organisaation käyttäytymistä määrittämällä turvallisen toiminnan kriteerit, arvioimalla säännöllisesti ja jatkuvasti käyttäytymistä sekä antamalla organisaatiolle palautetta turvallisuustoiminnasta. Turvallisuuden tavoitteet asetetaan kaikille tasoilla ja ne on integroitu muuhun tavoitteenasetteluun. Lisäksi henkilöstöä osallistetaan turvallisuustyöhön. Turvallisuusohjeet pohjautuvat työtehtävien riskien arviointiin. Turvallisuuteen laaditaan sekä yleisiä että yksityiskohtaisia työohjeita. Turvallisuusasiat ovat säännöllisesti mukana muun muassa kokousten esityslistoilla. Onnettomuuksien estämiseksi tarkastellaan organisaation johtamisjärjestelmää. Turvallisuuskoulutus on suunnitelmallista ja omia turvallisuustavoitteita tukevaa. (International Atomic Energy Agency 2002, 17–19.) Organisaation turvallisuuskulttuuri kehittyy vaiheittain kuvion 2 mukaisesti.

Kuvio 2. Turvallisuuskulttuurin vaiheet (International Atomic Energy Agency 2002, 17–19)

Ensimmäinen turvallisuuskulttuurin vaihe perustuu vaatimuksiin ja määräyksiin. Turvallisuus nähdään teknisenä asiana, joka saavutetaan sääntöjen ja vaatimusten täyttämisen kautta. Turvallisuus myös koetaan viranomaisten vaatimuksiksi. Tällöin ongelmia ei ennakoita, vaan niihin reagoidaan, kun ongelma tulee esiin. Organisaation vuorovaikutus ja yhteistyö on vähäistä eri toimintojen välillä, ja yksiköt tekevät itsenäisiä päätöksiä. Organisaatio ei kuuntele eikä opi muiden kokemuksista. (International Atomic Energy Agency 2002, 17–18.) Ensimmäinen vaihe edustaa reagoivaa turvallisuuskulttuuria.

Toinen turvallisuuskulttuurin vaihe tähtää jo hyvään turvallisuustasoon. Tällä tasolla organisaatio ymmärtää, että turvallisuus on tärkeä tavoite ilman ulkoisia

vaatimuksiakin. Tiimityö lisääntyy. Turvallisuutta johdetaan kuten muitakin johtamisen osa-alueita, toisin sanoen asetetaan tavoitteita ja päämääriä. Organisaatio on halukas oppimaan muiden kokemuksista, erityisesti uusista tekniikoista ja hyvistä käytännöistä. (International Atomic Energy Agency 2002, 18.) Toinen vaihe edustaa ennakoivaa turvallisuuskulttuuria.

Kolmas turvallisuuskulttuurin vaihe on jatkuvan kehittymisen kulttuuri, jossa korostuvat johtaminen, vuorovaikutus, koulutus, osaaminen ja tehokkuus. Osastojen ja toimintojen välillä tehdään yhteistyötä. Ongelmia ennakoidaan ennen kuin ongelmat ilmenevät. Myöskään turvallisuuden ja tuottavuuden välillä ei ole tavoiteristiriitaa. Arvona on muilta oppiminen. (International Atomic Energy Agency 2002, 19.) Myös kolmas vaihe edustaa ennakoivaa turvallisuuskulttuuria.

Tapahtumajärjestäjältä odotetaan ennakoivaa turvallisuuskulttuuria, jossa vaarat ja riskit tunnistetaan ja niihin reagoidaan ennen kuin ne tapahtuvat.

Ennakoiva turvallisuusjohtaminen tiivistetysti

Sanonta ”Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty” soveltuu erinomaisesti ennakoivaan turvallisuusjohtamiseen. Tapahtuman vaarojen ja riskien tunnistaminen sekä turvallisuustoimien suunnittelu riskien perusteella on oleellinen osa ennakoivaa turvallisuusjohtamista. Ennakoinnin ja suunnittelun avulla tapahtumajärjestäjä kykenee koordinoimaan turvallisuuden eri osa-alueiden välistä yhteistyötä ja varautumaan sekä tapahtuman normaalioloihin että myös mahdollisiin häiriötilanteisiin.

3. RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Tässä luvussa esitellään riskienhallinnan periaatteet sekä kaksi erilaista tapahtumajärjestäjän käyttöön soveltuvaa vaarojen ja riskien tunnistamisen menetelmää.

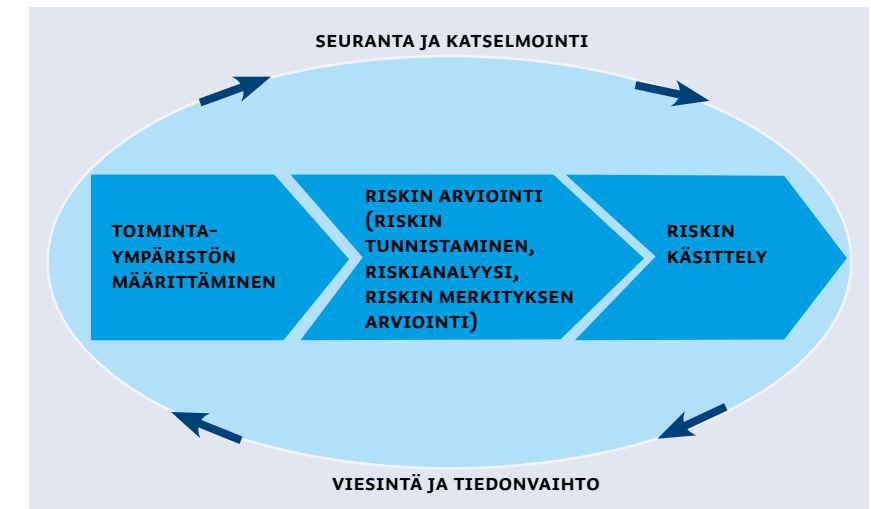

3.1 Riskienhallinta

Kaikilla organisaatiolla on sisäisiä ominaisuuksia, haavoittuvuuksia, jotka altistavat organisaation riskeille ja ei-toivotuille tapahtumille (SFS-ISO opas 73:2011, 13). Riskienhallinnan avulla organisaatiota johdetaan ja ohjataan riskien osalta. Riskienhallinta on myös osa päätöksentekoa. Se on koordinoitua, tilannekohtaista, ajantasaista toimintaa, joka perustuu parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon. Riskienhallinta tukee myös organisaation jatkuvaa kehittymistä. (SFS-ISO 31000:2011, 22.)

Riskillä tarkoitetaan epävarmuuden vaikutusta tavoitteisiin. Se kuvataan usein tapahtuman toteutumisen todennäköisyyden ja sen seurausten yhdistelmänä. Vaikka julkaisun SFS-ISO opas 73 (2011, 8) mukaan riski voi olla sekä positiivinen että negatiivinen, tarkastellaan tässä oppaassa vain negatiivisia, ei-toivottuja riskejä. Standardin OHSAS 18001:fi (2007, 14) mukaan hyväksyttävällä riskillä tarkoitetaan sellaista riskin tasoa, jolla organisaatio täyttää sekä lakisääteiset velvoitteensa että myös omat turvallisuusperiaatteensa.

Riskienhallintaprosessi on esitetty kuviossa 3.

Kuvio 3. Riskienhallintaprosessi (SFS-ISO 31000: 2011, 10)

Riskienhallinta on organisaation johtamista ja ohjaamista koordinoitusti riskien osalta. Se on kokonaisprosessi, joka kattaa toimintaympäristön määrittämisen, riskien arvioinnin ja riskien käsittelyn. Riskien arviointi sisältää riskin tunnistamisen, riskianalyysin ja riskien merkityksen arvioinnin. Riskianalyysi on prosessi, jossa pyritään ymmärtämään riskin luonne ja määrittämään riskitaso. Riskin merkityksen arvioinnissa määritellään, onko riski hyväksyttävä vai pitääkö sitä käsitellä. Riskin käsittelyssä muokataan riskiä. Riskienhallintaprosessiin kuuluu olennaisena osana viestintä, tiedonvaihto, seuranta ja katselmointi. (SFS-Opas 73:2011, 8–9, 11, 14–15; SFS-ISO 31000: 2011, 10–20.)

3.2 Riskin arviointi

Riskien arviointi muodostuu riskin tunnistamisesta, riskianalyysistä sekä riskien merkityksen arvioinnista. Jokaisen tapahtuman toteuttamisesta vastaavan henkilön on tiedostettava ja tunnistettava tulevan tapahtuman riskien lähteet, niiden vaikutusalueet, tapahtumat, tilanteet, mahdolliset muutokset olosuhteissa sekä riskien seuraukset. Riskien seurannaisvaikutukset sekä myös riskien kumulatiiviset vaikutukset otetaan huomioon. Riskin arviointiin tarvitaan ajantasaista tietoa sekä henkilöitä, jotka tuntevat tulevan tapahtuman, asiakkaat ja ympäristön. Riskin tunnistamisen perusteella syntyy luettelo todennäköisistä riskeistä. Riskien tunnistaminen on tärkeä vaihe, sillä vain tunnistettuihin riskeihin voidaan varautua. Tunnistamiseen voidaan käyttää monia työkaluja, joista tässä luvussa on esitelty tapahtumien järjestäjien käyttöön hyvin soveltuvat potentiaalisten ongelmien analyysi sekä Mitä jos -tekniikka.

Riskianalyysi on prosessi, jossa pyritään ymmärtämään riskin luonne ja määrittämään riskitaso. Riskin merkitystä arvioidaan, jotta voidaan tehdä päätös riskien käsittelyn tarpeesta ja käytettävistä menetelmistä. Tapahtuman riskit arvioidaan todennäköisyyden ja seurauksen vakavuuden avulla ja näin saadaan selville riskitaso. (SFS-ISO 31000: 2011, 40–42.) Riskin todennäköisyyttä voidaan arvioida taulukon 1 avulla.

TODENNÄKÖISYYS	TODENNÄKÖISYYDEN TUNNUSPIIRTEET
1 HYVIN EPÄ-TODENNÄKÖINEN	TAPAHTUMA, JOKA ESIINTYY HARVOIN TAI EPÄSÄÄNNÖLLISESTI
2 EPÄTODENNÄKÖINEN	TAPAHTUMA, JOKA ESIINTYY TOISTUVASTI, MUTTEI SÄÄNNÖLLISESTI
3 TODENNÄKÖINEN	TAPAHTUMA, JOKA ESIINTYY USEIN TAI SÄÄNNÖLLISESTI

Taulukko 1. Riskin todennäköisyyden arviointi

Riskin todennäköisyyttä arvioidaan asteikolla 1-3, jossa 1 on hyvin epätodennäköinen, 2 on epätodennäköinen ja 3 on todennäköinen.

Riskin seurauksen vakavuutta arvioidaan taulukon 2 avulla.

SEURAUUS	SEURAUKSEN VAKAVUUS
1 LIEVÄSTI HAITALLINEN	TAPAHTUMA AIHEUTTAA OHIMENEVÄN SAIRAUDEN TAI HAITAN. SE AIHEUTTAA ENINTÄÄN 3 PÄIVÄN POISSAOLON.
2 HAITALLINEN	TAPAHTUMA AIHEUTTAA SUUREMPIA TAI PITKÄKESTOISEMPIA SEURAUKSIA TAI VAIKUTUKSELTAAN LIEVEMPIÄ HAITTOJA. SE AIHEUTTAA 3-30 PÄIVÄN POISSAOLON.
3 ERITTÄIN HAITALLINEN	TAPAHTUMA AIHEUTTAA PYSYVIÄ TAI PALAUTUMATTOMIA VAMMOJA. SE AIHEUTTAA SAIRAALAHOITOA JA YLI 30 PÄIVÄN POISSAOLON.

Taulukko 2. Riskin seurauksen vakavuuden arviointi

Riskin seurauksen vakavuutta arvioidaan asteikolla 1-3, jossa 1 on lievästi haitallinen, 2 on haitallinen ja 3 on erittäin haitallinen.

Riskin tasoa arvioidaan taulukon 3 avulla.

TODENNÄKÖISYYS	SEURAUKSEN VAKAVUUS		
	LIEVÄSTI HAITALLINEN (1)	HAITALLINEN (2)	ERITTÄIN HAITALLINEN (3)
HYVIN EPÄ-TODENNÄKÖINEN (1)	MERKITYKSETÖN RISKI	VÄHÄINEN RISKI	KOHTALAINEN RISKI
EPÄTODENNÄKÖINEN (2)	VÄHÄINEN RISKI	KOHTALAINEN RISKI	MERKITTÄVÄ RISKI
TODENNÄKÖINEN (3)	KOHTALAINEN RISKI	MERKITTÄVÄ RISKI	SIETÄMÄTÖN RISKI

Taulukko 3. Riskin tason arviointi

Riskitasoa voidaan arvioida tapahtuman todennäköisyyden ja seurausten vakavuuden avulla. Riski voi olla merkityksetön, vähäinen, kohtalainen, merkittävä tai sietämätön. Riskitaso voidaan laskea seuraavilla kaavoilla:

- tapahtuman todennäköisyys x seurausten vakavuus; tai
- tapahtuman todennäköisyys x seurausten vakavuus² (jos haluat korostaa seurausten vakavuutta)

Riskin merkitystä arvioidaan riskianalyysin tulosten perusteella ja verrataan tuloksia riskikriteereihin. Riskin merkityksen arvioinnissa määritellään, onko riski hyväksyttävä vai pitääkö sitä käsitellä. (SFS-ISO 31000: 2011, 42; SFS-opas 73:2011, 13.) Hyväksyttävällä riskillä tarkoitetaan sellaista riskin tasoa, jolla organisaatio täyttää sekä lakisääteiset velvoitteensa että omat turvallisuusperiaatteensa (OHSAS 18001:fi 2007, 14). Riskin hyväksyminen on tietoinen päätös riskin ottamiseen (SFS-opas 73: 2011, 14).

3.3 Riskin käsittely

Riskin käsittely on riskin muokkaamisprosessi, jossa käytetään ja toteutetaan riskikäsittelytapaa tai -tapoja. Se on prosessi, jossa arvioidaan itse riskin käsittelyä, tarkastellaan jäännösriskiä ja arvioidaan riskitasoa sekä tarvittaessa aloitetaan uusi riskin käsittely. Riskin käsittely voi olla esimerkiksi riskin ottamista, torjumista, jakamista, lieventämistä, poistamista tai estämistä. Riskin käsittelyssä on suunniteltava, missä järjestyksessä riskienkäsittelytoimet tehdään. Lisäksi on huomattava, että riskin käsittely voi muuttaa tai aiheutua uusia riskejä, jotka on tunnistettava, arvioitava ja käsiteltävä. (SFS-opas 73: 2011, 14; SFS-ISO 31000: 2011, 42–44.) Jokaista ei-hyväksyttävää riskiä varten suunnitellaan ennaltaehkäisevät järjestelyt, varautumisjärjestelyt sekä toiminta riskin toteutuessa. Riskille nimetään omistaja, henkilö tai taho, joka hallitsee riskiä joko vastuun tai valtuuden kautta (taulukko 7).

3.4 Potentiaalisten ongelmien analyysi

Potentiaalisten ongelmien analyysi on vaarojen ja riskien tunnistamismenetelmä. Siitä käytetään myös lyhennettä POA. Menetelmällä on mahdollista tunnistaa erityyppisiä ja -tasoisia ongelmia. Se tehdään pienryhmässä, jonka jäsenet tuntevat käsiteltävän kohteen, toiminnon tai tehtävän hyvin. POA aloitetaan valitsemalla ja rajaamalla tarkasteltava kohde. Tarkastelussa ei etukäteen rajata mitään ongelmatyyppiä analyysin ulkopuolelle. Analyysin toteutuksen edellytyksenä on, että organisaation johto antaa tukensa ja myöntää resurssit analyysin laadintaan. Tavoitteena on löytää kohteen, toiminnon tai työtehtävän keskeisimmät ongelma-alueet sekä keskeisimpiin vaaroihin liittyvät onnettomuustekijät. (Suomen Riskienhallintayhdistys 2016a.) POA täydennettynä riskianalyysillä, riskin merkityksen arvioinnilla ja riskin käsittelyllä on esitetty taulukossa 4 viiden vaiheen avulla.

POA TÄYDENNETTYNÄ RISKIANALYYSILLÄ, MERKITYKSEN ARVIOINNILLA JA KÄSITTELYLLÄ

VAIHE	TEHTÄVÄT
1. VAIHE: VALMISTELU	<ul style="list-style-type: none"> ENSIMMÄISEN VAIHEEN AIKANA VETÄJÄ VALMISTAUTUU POA:AN. HÄN TUTUSTUU OLEMASSA OLEVAAN AINEISTOON, KUTSUU OSALLISTUJAT PIENRYHMÄÄN SEKÄ LAATII TILAISUUTEEN RÄÄTÄLÖIDYN AVAINANALUETTELOON POA:N AVAINANALUETTELOON AVULLA: HTTP://WWW.PK-RH.FI/UPLOADS/POA-ANALYYSI/POA-YLEINEN-AVAINANALUETTELO-TIETOKORTTI.PDF PIENRYHMÄ PÄÄTTÄÄ ALUKSI, MITEN VALITTUA AIHETTA TARKASTI OTTAEN TARKASTELLAAN, KEITÄ HENKILÖITÄ AIHE KOSKEE SEKÄ MYÖS MÄÄRITTELEE MAHDOLLISEN RAJAUKSEN. TARKASTELTAVAN KOHTEEN LAAJUUDESTA JA MONIMUTKAISUUDESTA RIIPPUEN KOHDE VOIDAAN JAKAA PIENEMPIIN, ERIKSEEN TARKASTELTAVIIN OSIIN.
2. VAIHE: HILJAINEN AIVORIIHI	<ul style="list-style-type: none"> JOKAINEN KIRJOITTA TUNNISTAMANSAA VAARAT KOKONAISIN VIRKKEIN ESIMERKIKSI POST-IT -LAPUILLE JA KIINNITTÄÄ LAPUT MUOVITASKUUN (KUVIO 4) ENSIMMÄISELLÄ KIERROKSELLA KIRJOITETAAN ENINTÄÄN KOLME LAPPUA JA KIERROKSEN PÄÄTTEEKSI JOKAINEN ANTAA OMAN MUOVITASKUNSA LAPPUINEEN VASEMMALLA PUOLELLA ISTUVALLE HENKILÖLLE SEURAAVILLA KIERROKSILLA KIRJOITETAAN YLEENSÄ YKSI LAPPU PER KIERROS MUOVITASKUT LAPPUINEEN KIERTÄVÄT EDELLEEN OSALLISTUJIEN VÄLILLÄ MUIDEN KIRJOITAMIEN LAPPUJEN LUKEMINEN AUTTAA YLEENSÄ LÖYTÄMÄÄN UUSIA VAAROJA VETÄJÄ AKTIVOI AIVORIIHEEN OSALLISTUJIA ESITTÄMÄLLÄ AVAINANOJA SIINÄ VAIHEESSA, KUN LAPPUJEN KIRJOITTAMINEN ALKAA HIDASTUA HILJAINEN AIVORIIHI PÄÄTTYÄ, KUN UUSIA LAPPUJA EI ENÄÄ SYNNY

3. VAIHE: KESKUSTELU- MUOTOINEN AIVORIIHI	<ul style="list-style-type: none"> POST-IT -LAPUT SIIRRETÄÄN SEINÄLLE FLÄPPIPAPERILLE LAPUT KÄYDÄÄN YHDESSÄ LÄPI JA VARMISTUTAAN, ETTÄ KAIKKI RYHMÄN JÄSENET YMMÄRTÄVÄT LAPUT SAMALLA TAVALLA LAPPUJA SAA TARVITTAESSA TÄYDENTÄÄ, JOTTA NIISTÄ TULEE ENTISTÄ SELKEÄMPIÄ JOS MIELEEN NOUSEE VIELÄ UUSIA VAAROJA, UUSIA LAPPUJA SAA MYÖS KIRJOITTA RYHMITELLÄÄN YHDESSÄ SAMAA VAARAA KÄSITELTÄVÄT LAPUT YHTEEN JOS ON KAKSI TAI USEAMPI TÄYSIN SAMAN SISÄLTÖINEN LAPPU, LAITETAAN NÄMÄ LAPUT PÄÄLLEKKÄIN. MITÄÄN LAPPUA EI SAA HEITTÄÄ POIS VARMISTETAAN VIELÄ, ETTÄ YHDESSÄ RYHMÄSSÄ OLEVAT LAPUT LIITTYVÄT TOISIINSA JA KÄSITTELEVÄT SAMAA VAARAA. TARKISTETAAN, ONKO JOKIN VAARA TOISEN VAARAN SYY TAI SEURAUUS JA RYHMITELLÄÄN VAARAT FLÄPPIPAPERILLE TÄMÄN TIEDON PERUSTEELLA VAARAT KIRJOITETAAN NÄKYVIIN FLÄPPIPAPERILLE POST-IT -LAPPURYHMIEN YLÄPUOLELLE (KUVIO 5)
4. VAIHE: RISKIANALYYSI, RISKIN MERKITYKSEN ARVIOINTI JA RISKIN JA KÄSITTELY	<ul style="list-style-type: none"> TEHDÄÄN RISKIANALYYSI, JOSSA MÄÄRITELLÄÄN JOKAISALLE RISKILLE RISKITASO. NÄIN VAARAT MUUNNETAAN RISKEIKSI. ARVIOIDAAN RISKIEN MERKITYSTÄ MÄÄRITTÄMÄLLÄ, OVATKO RISKIT HYVÄKSYTTÄVIÄ VAI PITÄÄKÖ NIITÄ KÄSITELLÄ. TARVITTAESSA KÄSITELLÄÄN RISKEJÄ EHDOTTAMALLA JA SOPIMALLA RISKIEN HALLINTAKEINOISTA. NIMETÄÄN RISKEILLE OMISTAJAT SEKÄ SUUNNITTELAAN MAHDOLLISTEN KORJAAVIEN TOIMIEN AIKATAULUT TULOKSET KIRJATAAN LOMAKKEELLE
5. VAIHE: RAPORTOINTI	<ul style="list-style-type: none"> HYVÄN LOPPURAPORTTI SISÄLTÄÄ AINAKIN SEURAAVAT SEIKAT <ul style="list-style-type: none"> JOHDANTO TAVOITTEET JA RAJAUS MAHDOLLISET OLETUKSET JA NIIDEN PERUSTELUT TARKASTELTAVAN KOHTEEN KUVAUS JA OSALLISTUJAT LÄHTÖTIEDOT JA NIIDEN LÄHTEET KÄYTETYT RISKIENARVIOINTITYÖKALUT JA TEKNIIKAT MUKAAN LUKIEN OLETUKSET JA TARKKUUDEN/ RIITTÄVYYDEN TODENTAMINEN TULOKSET JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET YHTEENVETO RISKIREKISTERI

Taulukko 4. POA täydennettynä riskianalyysillä, merkityksen arvioinnilla ja käsittelyllä (Suomen Riskienhallintayhdistys 2016a; 2016b; SFS-ISO 31000: 2011, 10)

Kuvio 4. Hiljainen aivoriihi

POA:n hiljainen aivoriihi on käynnissä kuviossa 4. POA:n hiljainen aivoriihi voidaan toteuttaa Post-it -lappuja käyttäen. Laput liimataan muovitaskuun, jotta lapujen liima säilyy puhtaana. Kuviossa 5 Post-it -laput on siirretty fläppipaperille keskustelumuotoisen aivoriihen aikana. Vaarat kirjoitetaan näkyviin fläppipaperille Post-it -lappuryhmien yläpuolelle. Riskitaso määritellään erikseen jokaiselle lapulle.

Kuvio 5. Keskustelumuotoisen aivoriihen tuloksena syntyneet vaarat

3.5 Mitä jos -tekniikka

Mitä jos -tekniikka on vaarojen ja riskien tunnistamisen menetelmä. Se on standardin SFS-EN 31010: 2011 liitteen B.9 mukainen menetelmä, joka on systemaattinen, ryhmätyöhön perustuva tekniikka. Vetäjä esittää kokouksessa fraaseja ja apusanoja, jotka auttavat osallistujia tunnistamaan riskejä. Vetäjä selvittää ryhmän kanssa, miten poikkeamat käyttäytymisessä ja normaalitoiminnassa vaikuttavat järjestelmään, organisaatioon tai menetelmään. (SFS-EN 31010:2011, 70—74.)

Järjestelmä, menetelmä, tilanne, olosuhde ja/tai sen muutos, kuten esimerkiksi tapahtumaan osallistuva asiakas, tapahtuman esiintyjä, tapahtuman järjestäjä, esiintymislava, auditorio, parkkipaikka, määritellään ja rajataan huolellisesti ennen kuin tutkimus aloitetaan. Valmistelu on tehtävä huolellisesti työryhmän tehokkaan ajankäytön mahdollistamiseksi. Vetäjän on selvitettävä ulkoinen ja sisäinen toimintaympäristö keskustelujen, asiakirjojen, suunnitelmien ja piirustusten avulla. Vetäjä laatii myös luettelon kehoesanoista ja fraaseista. Vaarojen tunnistamiseen ja riskien arviointiin osallistuvalla ryhmältä edellytetään kokemusta ja asiantuntemusta, mutta ryhmän ei tarvitse tehdä paljoakaan ennakkovalmistelua. Vetäjän tulee olla kokenut ja osaava. Riskejä voi jäädä tunnistamatta, jos työryhmän jäsenet eivät ole riittävän kokeneita tai jos työskentelyjärjestelmä ei ole kattava. Esimerkiksi kaikkien sidosryhmien edustajien, jotka tuntevat tarkasteltavan kohteen, tulisi olla mukana työryhmässä. Ylätasolla tehtävä tarkastelu ei tuo välttämättä esiin monimutkaisia, yksityiskohtaisia tai riippuvuussuhteisia ongelmia. (SFS-EN 31010:2011, 70—74.)

Vetäjä kannustaa osallistujia tuomaan esiin ja keskustelemaan tunnetuista vaaroista, aikaisemmista tapahtumista ja kokemuksista, tunnetuista ja olemassa olevista hallintakeinoista, suojausmenetelmistä sekä lainsäädännön vaatimuksista ja rajoituksista. Keskustelua käydään ”Mitä jos” -kysymyksiä esittäen, kuten ”Mitä tapahtuisi, jos...”, ”Voisiko joku tai jokin...”, ”Onko kukaan tai jokin koskaan...”. (SFS-EN 31010:2011, 70—74.)

Kysymyksiä voivat olla esimerkiksi seuraavanlaisia:

- Mitä jos hälytys epäonnistuu?
- Mitä jos ei ole sähköä?
- Mitä jos henkilö X ei ole paikalla?
- Mitä jos ilmastointia ei saada suljettua?
- Mitä jos tieto X puuttuu?
- Mitä jos ei ole avaimia?
- Mitä jos ovi jää auki?
- Mitä jos ei ole matkapuhelinta käytettävissä?
- Mitä jos tietojärjestelmä ei toimi?
- Mitä jos paikalla on arvovieraita?
- Mitä tapahtuisi, jos kuulutukset eivät toimisi?

Riskit kootaan yhteenvedon ja ryhmä pohtii yhdessä hallintakeinoja. Riskit, sen syyt, seuraukset ja hallintakeinot kirjataan. Ryhmä pohtii hallintakeinojen riittävyyttä ja tehokkuutta. Jos nämä eivät riitä, ryhmä määrittelee lisää hallintakeinoja. Keskustelu etenee ”mitä jos” -kysymyksillä. Vetäjä käyttää kehotuetteloita keskustelun seuraamiseen sekä uusien aihealueiden ja tapahtumavaihtoehtojen ehdottamiseen. (SFS-EN 31010:2011, 70–74.)

Menetelmää voidaan soveltaa laajasti kaikenlaisiin järjestelmiin, tilanteisiin, olosuhteisiin, organisaatioihin sekä toimintoihin. Se on suhteellisen nopea, ja ryhmän työssä sekä suurimmat vaarat että riskit saadaan nopeasti esille. Sitä voidaan käyttää tunnistamaan mahdollisuuksia prosessien ja järjestelmien parantamiseen sekä käyttää yleisesti yksilöimään toimia, joilla on hyvät onnistumisen mahdollisuudet. Menetelmä luo riskirekisterin ja pienellä lisätyöllä riskienkäsittelysuunnitelman. Menetelmällä tunnistettuja laadullisia vaaroja ja riskejä voidaan käyttää tarvittaessa myös kvantitatiivisessa jatkotutkimuksessa. (SFS-EN 31010:2011, 70–74.)

Riskit ja riskienhallinta tiivistetysti

Tapahtuman riskienhallinta on koordinoitua johtamista ja ohjaamista riskien osalta. Riskien tunnistaminen, riskianalyysi sekä riskin merkityksen arviointi ovat keskeisiä toimia turvallisuusjohtamisessa, sillä tunnistamatonta riskiä ei voi hallita. Riskin arviointiin tarvitaan ajantasaista tietoa sekä henkilöitä, jotka tuntevat tapahtuman, asiakkaat ja ympäristön. Riskienhallintaprosessiin kuuluvat olennaisena osana myös viestintä, tiedonvaihto, seuranta ja katselmointi.

4. TAPAHTUMAA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ, LUVAT JA ILMOITUKSET

Tapahtumia koskee monipuolinen lainsäädäntö. Taulukossa 5 on annettu esimerkkejä tapahtumaturvallisuuteen liittyvästä lainsäädännöstä yleisen turvallisuuden, palo- ja poistumisturvallisuuden sekä työterveyden ja työturvallisuuden osalta.

ESIMERKKEJÄ TAPAHTUMATURVALLISUUTTA KOSKEVASTA LAINSÄÄDÄNNÖSTÄ

TURVALLISUUSNÄKÖKULMA	LAINSÄÄDÄNTÖ
HENKILÖN OIKEUS TURVALLISUUTEEN	<ul style="list-style-type: none"> • AMMATTIKORKEAKOULULAKI (932/2014) • KOKOONTUMISLAKI (530/1999) • LAKI AMMATILISESTA AIKUISKOULUTUKSESTA (631/1998) • LAKI AMMATILISESTA PERUSKOULUTUKSESTA (630/1998) • LAKI JÄRJESTYKSENVALVOJISTA (533/1999); 1.1.2017 ALKAEN LAKI YKSITYISISTÄ TURVALLISUUSPALVELUISTA (1085/2015) • PERUSOPETUSLAKI (628/1998) • SUOMEN PERUSTUSLAKI (731/1999) • TIELIIKENNEASETUS (182/1982) • TIELIIKENNELAKI (267/1981) • YLIOPISTOLAKI (558/2009) • YMPÄRISTÖSUOJELULAKI (527/2014)
PALO- JA POISTUMISTURVALLISUUS	<ul style="list-style-type: none"> • E1 SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA. RAKENNUSTEN PALOTURVALLISUUS. MÄÄRÄYKSET JA OHJEET 2011 • JÄTELAKI (646/2011) • PELASTUSLAKI (379/2011) • SISÄASIAINMINISTERIÖN ASETUS RAKENNUSTEN POISTUMISREITTIEEN MERKITSEMISESTÄ JA VALAISEMISESTA (805/2005) • VALTIONEUVOSTON ASETUS PELASTUSTOIMESTA (407/2011) • VALTIONEUVOSTON ASETUS VAARALLISTEN KEMIKAALIEN KÄSITTELYN JA VARASTOINNIN VALVONNASTA (855/2012)
TYÖTERVEYS JA TYÖTURVALLISUUS	<ul style="list-style-type: none"> • LAKI NUORISTA TYÖNTEKIJÖISTÄ (998/1993) • TYÖTURVALLISUUSLAKI (738/2002) • VALTIONEUVOSTON ASETUS NUORILLE TYÖNTEKIJÖILLE ERITYISEN HAITALLISISTA JA VAARALLISISTA TÖISTÄ (475/2006) • VALTIONEUVOSTON ASETUS TYÖNTEKIJÖIDEN SUOJELEMISESTA MELUSTA AIHEUTUVILTA VAAROILTA (85/2006)

Taulukko 5. Esimerkkejä tapahtumaturvallisuutta koskevasta lainsäädännöstä

Poliisi ja pelastusviranomainen edellyttävät, että tapahtumajärjestäjä suunnittelee tapahtuman turvallisuuden (Kokoontumislaki 530/1999). Tapahtumajärjestäjä voi tarvita useita lupia eri viranomaisilta. Järjestäjällä voi myös olla velvollisuus ilmoittaa tulevasta tapahtumasta esimerkiksi poliisille, pelastusviranomaiselle, kunnalle tai ympäristökeskukselle. Taulukossa 6 on esimerkkejä tapahtumiin liittyvistä lupa- ja ilmoitustarpeista.

ESIMERKKEJÄ TAPAHTUMIIN LIITTYVISTÄ LUVISTA JA ILMOITUKSISTA

AIHE	KESKEINEN SISÄLTÖ
ILMOITUS YLEISÖTILAISUUDEN JÄRJESTÄMISESTÄ POLIISILLE	TILaisuudesta on ilmoitettava poliisilaitokselle vähintään viisi vuorokautta ennen tapahtumaa, jos sen järjestäminen edellyttää toimenpiteitä järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, sivullisille tai ympäristölle aiheutuvan haitan estämiseksi ja/tai erityisiä liikennejärjestelyjä. Viiden vuorokauden määräaika tarkoittaa sitä, että viimeistään silloin poliisilla on käytettävissä täydelliset tiedot tilaisuudesta. Ilmoitus on tehtävä, jos järjestäjä katsoo tapahtuman edellyttävän järjestyksenvalvojan tai yleisellä tiealueella toimivan liikenteenohjaajan läsnäoloa. (ILMOITUS YLEISÖTILAISUUDESTA 2016)
ILMOITUS TILAPÄISISTÄ LIIKENNÄJÄRJESTELYISTÄ KUNNALLE	TILAPÄISISTÄ LIIKENNÄJÄRJESTELYISTÄ ON ilmoitettava kunnalle vähintään 7 vrk ennen tapahtumaa (TIELIIKENNELAKI 267/1981 JA TIELIIKENNEASETUS 182/1982)
ILMOITUS ILOTULITUSNÄYÖKSESTÄ POLIISILLE JA PELASTUSVIRANOMAISELLE	ILOTULITUSNÄYÖKSESTÄ ON ilmoitettava poliisille ja pelastuslaitokselle viimeistään 14 vrk ennen tapahtuman järjestämistä. ILMOITUS ILOTULITUSNÄYÖKSESTÄ ON TEHTÄVÄ, VAIKKA ILOTULITUSNÄYÖS OLISI OSA MUUTA YLEISÖTILAISUUTTA. (ILMOITUS ILOTULITUSNÄYÖKSESTÄ 2016)
ILMOITUS PYROTEKNISTEN ERIKOIS-TEHOSTEIDEN KÄYÖSTÄ POLIISILLE JA PELASTUSVIRANOMAISELLE	ILMOITUS TEHOSTEIDEN KÄYÖSTÄ ON TEHTÄVÄ POLIISILLE JA PELASTUSVIRANOMAISELLE VÄHINTÄÄN 7 VRK ENNEN AIOTTUA KÄYÖAJANKOHTAA (ILMOITUS PYROTEKNISTEN ERIKOISTEHOSTEIDEN KÄYÖSTÄ 2016)
ILMOITUS ALKOHOLITARJOILUSTA POLIISILLE	ALKOHOLILAIN (1143/1994) MUKAAN YKSITYISESSÄ, SULJETUSSA TILAISUUDESSA SAA NAUTTIA ALKOHOLIA, JOS TILAISUUDEN JÄRJESTÄJÄ ON TEHNYT ASIASTA ILMOITUKSEN POLIISILLE. TÄMÄ ILMOITUS KOSKEE VAIN TILAISUUDESSA TAPAHTUVAA ALKOHOLIN TARJOAMISTA. KYSEESSÄ ON ANNISKELU, JOS ALKOHOLISTA PERITÄÄN MAKSUA JA TÄMÄ EDELLYTTÄÄ OMAA LUPAANSA. TÄMÄ SÄÄNTÖ KOSKEE MYÖS EPÄSUORAA MAKSUN PERIMISTÄ, ESIMERKIKSI TILAISUUKSIA, JOISSA ILLALLISKORTIN HINTAAN SISÄLTYY RUUAN KANSSA NAUTITTAVAA ALKOHOLIA. ILMOITUSVELVOLLISUUS EI KOSKE YKSITYISISSÄ TILOISSA (ESIM. YKSITYISASUNNOT) JÄRJESTETTÄVIÄ TILAISUUKSIA, EIKÄ SELLAISIA YKSITYISTILAISUUKSIA, JOTKA JÄRJESTETÄÄN RAVITSEMISLIIKKEESSÄ (ESIM. RAVINTOLA TAI KAHVILA) TAI MUUSSA SELLAISESSA PAIKASSA, JOSTA VOI OSTAA RUOKAA TAI VIRVOKKEITA. (ILMOITUS ALKOHOLITARJOILUSTA 2016)

AIHE	KESKEINEN SISÄLTÖ
ILMOITUS TILAPÄISMAJOITUKSESTA PALOVIRANOMAISELLE	MAJOITUKSEN JÄRJESTÄJÄN TULEE ILMOITAA TILAPÄISMAJOITUKSESTA PELASTUSLAITOKSELLE VÄHINTÄÄN 14 VRK ENNEN AIOTUN TILAPÄISMAJOITUKSEN ALKAMISTA. TILAPÄINEN MAJOITTUMINEN TARKOITTAÄ LYHYTAIKAISTA MAJOITTUMISTA TILOISSA, JOITA EI OLE HYVÄKSYTTY VOIMASSA OLEVASSA RAKENNUSLUVASSA YÖPYMIS- TAI MAJOITUSKÄYÖÖN. TILAPÄISMAJOITUS TÄLLAISISSA TILOISSA ON MAHDOLLISTA, MIKÄLI PELASTUSVIRANOMAINEN ON HYVÄKSYNYT TILAT TILAPÄISMAJOITUSKÄYÖÖN. TILAPÄISMAJOITUS VOI OLLA KESTOLTAAN ENINTÄÄN SEITSEMÄN VUOROKAUTTA. VIIKOITTAIN TOISTUVA MAJOITTUMINEN EI OLE TILAPÄISMAJOITUSTA. (TILAPÄISMAJOITUS 2016).
ILMOITUS MELUSTA YMPÄRISTÖKESKUKSELLE	MELUILMOITUS VAHVISTINLAITTEIDEN JA ILOTULITTEIDEN KÄYÖSTÄ TULEE TEHDÄ VÄHINTÄÄN 30 VRK ENNEN AIOTUN TILAISUUDEN JÄRJESTÄMISTÄ (YMPÄRISTÖSUOJELULAKI 527/2014)

Taulukko 6. Esimerkkejä tapahtumiin liittyvistä luvista ja ilmoituksista

Tapahtumaa koskeva lainsäädäntö, luvat ja ilmoitukset tiivistetysti

Tapahtumia koskee laaja ja monipuolinen lainsäädäntö. Tapahtumajärjestäjä voi tarvita useita lupia tai järjestäjällä voi olla velvollisuus ilmoittaa tulevasta tapahtumasta eri viranomaisille. Lainsäädäntöön, tarvittaviin lupiin ja ilmoituksiin on syytä perehtyä heti, kun tapahtuman suunnittelu käynnistyy. Jos luvan tai ilmoituksen tarve aiheuttaa epätietoisuutta, kannattaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa kääntyä viranomaisen puoleen.

5. TAPAHTUMAN TURVALLISUUSSUUNNITTELU

Tässä luvussa tuodaan esiin, millaista turvallisuussuunnittelua, -ohjeita, -perehdytystä ja -harjoituksia tapahtumaa varten tarvitaan ja miten tapahtuman pelastussuunnitelma laaditaan. Lisäksi selvitetään, miten arviointi toteutetaan tapahtuman jälkeen.

5.1 Turvallisuussuunnittelun käynnistyminen

Onnistunut tapahtuma syntyy varmimmin silloin, kun järjestäjät ja muut tapahtumasta vastuussa olevat tahot mieltävät turvallisuussuunnittelun yhdeksi keskeisimmistä tekijöistä jo heti tapahtumasuunnittelun alussa. Turvallinen tapahtuma on jokaisen osallistujan oikeus ja samalla järjestäjän velvollisuus. Tästä syystä on tärkeää, että tapahtumalle luodaan jo heti suunnittelun alkuvaiheessa turvallisuusorganisaatio. Kokoonpanoa on hyvä miettiä niin vastuiden kuin velvollisuuksienkin kautta.

Tapahtuman kohderyhmä

Tapahtumapaikkaan ja erityisesti tapahtuman luonteeseen on syytä keskittyä järjestäjänä jo suunnittelun alkuvaiheessa. Kohderyhmä vaikuttaa suoraan tarvittaviin turvallisuusjärjestelyihin ja -vaatimuksiin. Jos tapahtumaan osallistuu esimerkiksi päiväkotilapsia tai ryhmä vanhuksia, on järjestämiseen liittyvät vastuut huomioitava aivan erityisen huolella. Tapahtuman kohderyhmä on aina tärkeä turvallisuuteen vaikuttava tekijä.

Arvio osallistujien lukumäärästä

Jo suunnittelun alkuvaiheessa tarvitaan arvio osallistujien määrästä sekä tavoitteen että tosiasiallisesti paikalle saapuvien osalta. Arvion perusteella päästään jo liikkeelle tarvittavien turvallisuusjärjestelyiden määrittelyssä muista tapahtuman

järjestämiseen liittyvistä tarpeista puhumattakaan. Tapahtumaan, jonne on vapaa pääsy ja esiintyjänä esimerkiksi suosittu bändi, voidaan odottaa enemmän osallistujia kuin esimerkiksi kampuksen ”avointen ovien päivään” ilman suosittua puhujaa tai esiintyjää.

Tapahtuman tilaan kohdistuvat määräykset on tärkeä selvittää heti suunnittelun alussa. Yksi keskeinen tekijä on arvio tapahtumaan osallistuvien henkilömäärästä. Tällöin huomioidaan paitsi vieraat niin myös järjestämisestä vastuussa olevat. Korkeakoulujen arjessa tapahtumien järjestäjinä saattaa toimia iso opiskelijaryhmä, jolloin se näkyy myös osallistujamäärässä. Kokoontumistilan maksimihenkilömäärä on määritetty rakennusluvassa. Siihen vaikuttavat rakennuksen paloluokka, pinta-ala ja uloskäytävien leveys. Ulkotapahtumissa maksimihenkilömäärä lasketaan pääsääntöisesti siten, että henkilöä kohden varataan 1 m² vapaata pinta-alaa, johon ei lasketa esiintymislavan käyttämää tilaa, eikä vaatesäiliö-, wc- ja varastotiloja. Käytettävissä oleva uloskäytävien leveys voi rajoittaa maksimihenkilömäärää. Tapahtumatilan rakennusluvan mukaista maksimihenkilömäärää tai ulkotapahtuman laskennallista maksimihenkilömäärää ei saa ylittää. Henkilömäärää on valvottava koko tapahtuman ajan laskemalla sisään ja ulos menijöiden määrää sekä tarkkailemalla tapahtuma-alueen sisällä tapahtuvaa liikehdintää. Mikäli tapahtuma-alueen maksimihenkilömäärä on saavutettu, on sinne pääsy estettävä muilta tapahtumaan pyrkiviltä.

Järjestyksenvalvonta

Järjestyksenvalvonta on yksi keskeinen osa onnistunutta ja turvallista tapahtumaa. Laki järjestyksenvalvojista (533/1999) sekä laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015) ovat tärkeitä ohjenuoria aina jokaisen tapahtuman suunnittelun alkumetreillä. Laki (1085/2015, 26§) määrittelee sen, milloin järjestyksenvalvoja on asetettava. Lähtökohtaisesti tapahtumaturvallisuudessa on kysymys siitä, että yleisen kokouksen ja yleisötilaisuuden järjestäjä voi asettaa järjestyksenvalvojan kokoontumislaisissa (530/1999) tarkoitettuun yleiseen kokoukseen tai yleisötilaisuuteen. Tähän puolestaan vaikuttaa se, millaisesta tapahtumasta on kysymys suunnitellun tapahtuman luonne ja kohderyhmä sekä osallistujamäärä huomioon ottaen. Järjestyksenvalvonnan vaatimuksiin on tärkeää perehtyä huolella esimerkiksi poliisin kotisivujen kautta jo tapahtuman suunnitteluvaiheessa.

Osassa oppilaitoksia ja korkeakouluja järjestyksenvalvonta on päätetty poikkeuksetta ostaa tapahtumiin turvallisuuspalveluita myyvilta yrityksiltä. Tämä menettely on puollettavaa monestakin syystä – tällöin järjestyksenvalvontaa toteuttavat ammattilaiset, joilla on paitsi tehtävän edellyttämä koulutus, niin myös riittävä osaaminen sekä normaalioloissa että mahdollisissa häiriötilanteissa toimimiseen.

Ensiapuvalmius

Ensiapuvalmius on myös tärkeä osa tapahtuman turvallisuusjärjestelyjä. Sen suunnittelu on hyvä aloittaa jo silloin, kun tapahtuman järjestämisestä on päätetty. Ensiapuvalmiuden tarkoituksena on mahdollistaa ensiapua loukkaantuneille ja sairastuneille jo tapahtumapaikalla. Sen tavoitteena on varmistaa myös onnistunut

hätäilmoituksen teko hätäkeskukseen sekä viranomaisyksiköiden opastus onnettomuuspaikalle. (Yleisötapahtuman pelastussuunnitelma 2016.)

Turvallinen poistuminen

Rakennuksesta ja yleisötapahtuman alueelta on pystyttävä tarpeen vaatiessa poistumaan tulipalossa tai muussa hätätilanteessa. Poistumisreitien (uloskäytävien) on oltava kulkukelpoisia ja esteettömiä. Lisäksi poistumisreitien varrella olevien ovien on oltava hätätilanteessa helposti avattavissa poistumissuuntaan. Rakennuksesta tai tapahtuma-alueelta on oltava vähintään kaksi erillistä, tarkoituksenmukaisesti sijoitettua uloskäytävää, joiden yhteenlaskettu vähimmäisleveys lasketaan tilan tai tapahtuman henkilömäärän mukaan. Uloskäytävän leveyden on yleensä oltava vähintään 1200 mm. Jos tilan henkilömäärä on enintään 60, saa toinen uloskäytävä olla 900 mm. Uloskäytävien yhteenlaskettu vähimmäisleveys on 1200 mm ensimmäistä 120 henkilöä kohden, ja leveyttä lisätään 400 mm kutakin seuraavaa 60 henkilöä kohden. Uloskäytävän vapaan korkeuden on oltava vähintään 2100 mm. Uloskäytävälle johtavan kulkureitin enimmäispituus on 45 metriä. Yleisötapahtumissa uloskäytävät ja niille suunnitellut kulkureitit on merkittävä ja valaistava.

Pelastustie

Pelastustie on hälytysajoneuvoille tarkoitettu ajotie, joka mahdollistaa pelastuslaitoksen toimintaedellytykset onnettomuustilanteissa. Tapahtuman järjestäjän velvollisuus on pitää pelastustiet ajokelpoisina ja esteettöminä koko tapahtuman ajan. Pelastustiet on myös merkittävä asianmukaisesti. Pelastustielle ei saa pysäköidä ajoneuvoja eikä sille saa asettaa mitään muutakaan estettä. Pelastustie ei voi olla nurmikolla. Pelastustien leveys **suoralla** on oltava vähintään 3,5 metriä ja kantavuus 32 000 kg. Ambulanssireitin leveys on vähintään 3,0 metriä. (Yleisötapahtuman pelastussuunnitelma 2016)

Palo-osastointi

Yleisötapahtuman aikana palo-osastointia ei saa heikentää. Palo-ovet on pidettävä suljettuina ja salvattuina. Mahdolliset palo-osastosta toiseen vedettävä johdot ja kaapelit on asennettava siten, ettei niillä kiilata palo-ovia auki. Palo-osastoinnin asianmukaisuus on tarkastettava ennen tapahtuman alkua sekä myös säännöllisesti itse tapahtuman aikana. (Yleisötapahtuman pelastussuunnitelma 2016)

5.2 Tapahtuman pelastussuunnitelma

Pelastussuunnitelma on onnettomuustilanteiden varalta tiettyä kohdetta varten laadittava toimintasuunnitelma. Jokaiselle tapahtumalle laaditaan oma pelastussuunnitelmansa, joka ei voi olla kopio aiemmin pidetyn tilaisuuden suunnitelmasta. Pelastussuunnitelmaa varten on selvitettävä muun muassa seuraavat asiat:

1. ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden vaikutukset
2. toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi
3. poistumis- ja suojautumismahdollisuudet sekä sammutus- ja pelastustehtävien järjestelyt

4. turvallisuushenkilöstö, sen varaaminen ja kouluttaminen sekä muun henkilöstön tai asukkaiden perehdyttäminen suunnitelmaan
5. tarvittava materiaali kuten alkusammutus-, pelastus- ja raivauskalusto sekä henkilönsuojaimet ennakoitujen vaaratilanteiden perusteella
6. ohjeet erilaisia 1 kohdan mukaisesti ennakoituja onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteita varten
7. se, miten suunnitelmaan sisältyvät tiedot saatetaan asianosaisien tietoon. (Pelastuslaki 379/2011; Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011, Palojen pelastussanasto 2006, 98.)

Kuvion 7 mukaisen pelastussuunnitelman tarkoitus on ohjata oppilaitosten ja korkeakoulujen tapahtuman järjestämiseen osallistuvaa henkilöstöä ja opiskelijoita toimimaan turvallisesti ja vastuullisesti. Suunnitelman tehtävänä on selkeyttää samalla myös turvallisuusvastuita ja -velvoitteita. Esiitetty pelastussuunnitelma perustuu Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen, Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen yhteisesti laaditulle pohjalle (Yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohja 2016). Liitteessä 6 on annettu yksityiskohtaista tietoa tapahtumaan turvallisuusjärjestelyistä.

Ensimmäiseksi kuvioon 7 täytetään tapahtuman nimi, päivämäärä ja kellonaika sekä tarkka osoite. Seuraavaksi kerrotaan, kuka on tapahtuman vastuullinen järjestäjä, y-tunnus sekä tapahtumajärjestäjän yhteyshenkilö yhteystietoineen. Myös tapahtuman turvallisuudesta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot mainitaan suunnitelmassa. Tämän jälkeen kuvataan tapahtuman turvallisuushenkilöstö: järjestyksensvalvojen ja muun turvallisuushenkilöstön määrä, sijoittelu ja tehtävät. Lisäksi kuvaillaan tapahtumajärjestäjän ja turvallisuushenkilöstön erityispiirteet. Seuraavaksi kuvaillaan tapahtuman kohderyhmä tai asiakkaat, esimerkiksi ovatko he aikuisia, lapsia, vanhuksia tai liikuntarajoitteisia. Suunnitelmassa arvioidaan myös henkilömäärä, joka muodostuu samanaikaisesti läsnä olevien asiakkaiden ja henkilöstön määrästä.

Seuraavaksi kuvaillaan yksityiskohtaisesti tapahtuman kulku ja ohjelma sekä tapahtuman mahdolliset erityispiirteet. Suunnitelmaan listataan asioita, jotka tekevät tapahtumasta itsestään jotenkin erikoisen, tavallisuudesta poikkeavan. Huomioitavia asioita ovat itse tapahtuman osalta esimerkiksi nestekaasun käyttö, erilaisten palavien nesteiden tai avotulen käytönmahdollisuus sekä se, käyttäkö paikalle tilattu taiteilija esityksessään pyrotekniikkaa tai liittyykö tapahtumaan ilotulitteet tai jokin tuliesitys. Myös erityisten extreme-lajien sisällyttäminen tapahtumaan tai esimerkiksi yöpyminen oppilaitoksen tai korkeakoulun tiloissa ovat kaikki erityispiirteitä, joihin pitää varautua etukäteen. Myös itse tapahtumapaikan mahdollisilla erityispiirteillä on vaikutusta siihen, millaisia turvallisuusratkaisuja edellytetään. On selvää, että ulkoilmatapahtumissa esimerkiksi lähimaasto, kuten kalliot, vesialueet, vilkkaat liikenneväylät, syrjäinen sijainti, pimeys, haasteelliset kulkuyhteydet, sijainti saarella tai jokin muu ympäristöstä nouseva tekijä, pitää tunnistaa jo suunnitteluvaiheessa. Suunnitelmassa mainitaan seuraavaksi koulutusorganisaation turvallisuusjohto yhteystietoineen.

TAPAHTUMAN PELASTUSSUUNNITELMAA VARTEN TARVITTAVAT TIEDOT

- ◆ Nimeä tapahtuma (tarkka nimi)
- ◆ Merkitse tapahtuman päivämäärä ja tapahtuma-aika
- ◆ Merkitse tapahtumapaikka ja -osoite
- ◆ Kirjaa tapahtuman vastuullinen järjestäjä sekä y-tunnus
- ◆ Kirjaa tapahtuman järjestäjän yhteyshenkilö sekä yhteystiedot
- ◆ Nimeä tapahtuman järjestäjä
- ◆ Nimeä tapahtuman turvallisuudesta vastaava henkilö sekä yhteystiedot
- ◆ Kuvaile tapahtuman turvallisuushenkilöstön osalta järjestyksensvalvojen ja muun turvallisuushenkilöstön määrä, sijoittelu sekä tehtävät
- ◆ Kuvaile tapahtumajärjestäjän turvallisuushenkilöstön erityispiirteet
- ◆ Kerro tapahtuman kohderyhmä ja/tai asiakkaat
- ◆ Tee arvio samanaikaisesti paikalla olevien henkilöiden määrästä; huomioi sekä asiakkaat että henkilöstö
- ◆ Kuvaile yksityiskohtaisesti tapahtuman kulku sekä ohjelma
- ◆ Kuvaile tapahtuman mahdolliset erityispiirteet, kuten esimerkiksi nestekaasut, palavat nesteet, avotuli, pyrotekniikka, ilotulitteet, tuliesitys, extreme-lajit, tilapäinen majoittuminen ja telttailu
- ◆ Kuvaile tapahtumapaikan mahdolliset erityispiirteet kuten esimerkiksi kalliot, kiipeämismahdollisuudet, vesialueet, merkittävät liikenneväylät, syrjäinen sijainti, pimeys, tapahtuman järjestäminen maastossa, haasteelliset kulkuyhteydet ja sijainti saarella
- ◆ Kerro lisäksi koulutusorganisaation turvallisuusjohto yhteystietoineen, esimerkiksi seuraavat henkilöt: rehtori, turvallisuuspäällikkö, turvallisuuspäällikön varahenkilö, vahtimestari/ korkeakouluisäntä
- ◆ Arvioi riskit ja kuvaile riskien käsittely (ks. taulukko 8)
- ◆ Täydennä pelastussuunnitelma liitteillä
 - Pohjakartta
 - Tapahtumaturvallisuuden tarkistuslista (liite 7)
 - Tarvittaessa ensiapusuunnitelma sekä esimerkiksi ilmoitus tuliesityksestä ja ilmoitus tehosteiden käytöstä

Kuvio 7. Tapahtuman pelastussuunnitelmaa varten tarvittavat tiedot

Tapahtuman ohjelma täydentyy usein suunnittelun edetessä. Jos tapahtumaan tulee suunnitteluvaiheessa muutoksia, on niitä syytä tarkastella aina myös turvallisuus-tehtävien osalta. Riskien arviointi ulotetaan kaikkiin tapahtuman tekijöihin ja prosesseihin suunnittelusta aina tapahtuman päätökseen asti.

Jokainen yleisötapahtuman toimeenpanoon osallistuva henkilö sitoutuu samalla noudattamaan pelastussuunnitelmaa sekä varmistamaan omalta osaltaan kaikkien yhteistä turvallisuutta. Jokaisella oppilaitos- ja korkeakouluuyhteisön jäsenellä on vastuu oman työnsä turvallisuudesta. Esimiehet vastaavat siitä, että opiskelu- ja työympäristö on turvallinen kaikissa olosuhteissa. Lisäksi jokaisen oppilaitos- ja korkeakouluuyhteisön jäsenen velvollisuutena on tehdä ilmoitus havaitsemastaan turvallisuuspoikkeamasta.

Tapahtuman toteuttamisesta vastaavan henkilön on tiedostettava, mitä vaaroja ja riskejä tapahtumaan kohdistuu, mistä ne voivat aiheutua sekä mitä seurauksia niillä voi olla. Jokaisessa tapahtumassa on omat, sille tyypilliset riskinsä, joihin voidaan varautua vasta, kun ne on yhdessä tunnistettu. Jokaista havaittua riskiä varten suunnitellaan ennaltaehkäisevät järjestelyt, varautumisjärjestelyt sekä toiminta riskin toteutuessa.

Turvallisuuden kannalta on tärkeää, että jokaisen tapahtuman riskit arvioidaan erikseen. Riskejä ei voi kopioida aiemmin pidetystä tapahtumasta. Tapahtuman riskit arvioidaan esimerkiksi tässä oppaassa kuvatun potentiaalisten ongelmien analyysin (POA) tai mitä jos -tekniikan avulla. Riskin tason arviointi on esitetty taulukossa 3. Tämän jälkeen täytetään riskejä koskevat tiedot pelastussuunnitelmaan taulukossa 7 esitetyllä tavalla. Taulukon täyttäminen aloitetaan sietämättömistä riskeistä. Tämän jälkeen siirrytään merkittäviin riskeihin, sitten kohtalaisiin riskeihin ja lopuksi vähäisiin riskeihin.

Tapahtuma-alueella tarkkaillaan erityisesti seuraavia asioita:

1. Tunnistetaan kompastumis-, liukastumis- ja kaatumisvaaroja, kuten kulku-reiteillä olevia sähköjohtoja sekä lattian/ maaston/ rakenteiden liukkautta ja epätasaisuutta.
2. Estetään liikkuminen vaarallisella alueella ja korjataan puute mahdollisuuksien mukaan.
3. Tunnistetaan tippumis- ja putoamisvaaroja, kuten lunta, jäätä, puita ja puunoksia ja tilapäisiä rakennelmia. Estetään liikkuminen vaarallisella alueella ja korjataan puute mahdollisuuksien mukaan.
4. Estetään yleisön pääsy kosketuksiin vaaraa aiheuttavien esineiden, kuten grillien ja muiden kuumien esineiden, nestekaasun ja palavien nesteiden käyttö- ja säilytyspaikkojen sekä aggregaattien kanssa.
5. Tarkkaillaan yleisön kuntoa ja puututaan asioihin etupainotteisesti.

Riski	Riskin kuvaus
SYYT	
SEURAUKSET	
ENNALTAEHKÄISEVÄT JÄRJESTELYT	
VARAUTUMINEN	
RISKIN OMISTAJA	

Taulukko 7. Tapahtuman riskejä koskevat tiedot

Taulukossa 7 kuvaillaan tapahtuman riskit tapaturman, sairauskohtauksen, väentungoksen, häiriökäyttäytymisen, haastavan asiakastilanteen ja tulipalon näkökulmasta. Jokaiselle riskille kirjataan erikseen riskin syyt, seuraukset, ennaltaehkäisevät järjestelyt, varautuminen sekä riskin omistaja. Jokainen riski kuvaillaan omaan taulukkoonsa. Taulukon kohtaan ”riskin kuvaus” kirjoitetaan esimerkiksi liukastuminen. Kohtaan ”syyt” kirjataan kaikki konkreettiset riskin syyt. Kohdassa ”seuraukset” kuvataan kaikki kyseisen riskin todelliset seuraukset. Kohdassa ”ennaltaehkäisevät järjestelyt” kuvaillaan ne toimet, jotka on jo tehty tai tehdään ennen tapahtumaa, jotta riski ei konkretisoituisi. Kohdassa ”varautuminen” kerrotaan, miten tapahtuman aikana toimitaan, jos riski alkaisi konkretisoitua. Kohtaan ”riskin omistaja” kirjoitetaan sen henkilön tai niiden henkilöiden nimet, jolla/ joilla on vastuu hallita kyseistä riskiä.

Liitteissä 1-5 on annettu esimerkkejä tapahtumaan liittyvistä riskeistä tapaturmiin, sairauskohtauksiin, väentungokseen, häiriökäyttäytymiseen, haastavan asiakkaan kohtaamiseen sekä tulipaloon liittyen.

5.3 Tilaisuuden turvaohjeet

Jokaiseen tilaisuuteen laaditaan omat, napakat turvaohjeet. Mitä yksinkertaisemmin asiat saadaan ohjeissa esitettyä, sen parempi. Ohjeiden on hyvä olla niin lyhyet, että ne voidaan sisäistää yhdellä vilkaisulla. Lähtökohtana ohjeiden laatimiselle on se, että ne vastaavat tehtyä riskien arviointia. Ohjeiden tavoitteena on toimia ”pika-apuna” tilanteissa, joissa pitää tehdä ratkaisuja nopeasti ja joissa tarvitaan esimerkiksi tapahtuman järjestämisen kannalta tärkeiden sidosryhmien yhteystietoja. Napakat ohjeet toimivat hyvin myös turvallisuusperheätyksen sisältömateriaalina.

Tapahtumaa varten tarvitaan ohjeet sekä ennaltaehkäisyyn että hätätilanteessa toimimiseen. Pelastussuunnitelmaan liitetään mukaan pohjakartta, tapahtuma-alueen kartta, tapahtumaturvallisuuden tarkistuslista (liite 7) sekä tarvittaessa ensiapusuunnitelma, ilmoitus tuliesityksestä ja ilmoitus tehosteiden käytöstä.

5.3.1 Toimintaohjeet tapaturmien ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn

Vastuu tapahtuman tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisemisestä on tapahtumajärjestäjällä, jonka tehtävänä on varmistaa työtapojen ja työvälineiden turvallisuus, laatia toimintaohjeet sekä perehdyttää työntekijät. Toimintaohjeista parhaita ohjeita ovat arjessa tehdyt kuvaukset, jotka oppilaitos tai korkeakoulu on itse kuvannut ja kirjoittanut. Mitä napakammin ohje on kirjoitettu, sitä paremmin se toimii niin perehdytyksessä kuin tarpeen tullen myös hätätilanteessa.

Esimerkkejä tapaturmiin ja onnettomuuksiin liittyvistä riskeistä on esitetty liitteessä 1.

5.3.2 Toimintaohjeet sairauskohtauksessa tai tapaturmassa

1. Kutsu paikalle tapahtuman ensiapuvastaava soittamalla numeroon xx. Toimi hänen antamiensa ohjeiden mukaisesti. Mikäli ensiapuvastaava ei pääse välittömästi paikalle, toimi seuraavien ohjeiden mukaisesti.

2. Selvitä, mitä on tapahtunut. Saatko henkilön hereille? Herättele häntä puhuttelemalla ja ravistelemalla. Jos henkilö ei herää,

Soita hätänumeroon 112.

Voit myös huutaa apua ja pyytää paikalla olevia tekemään hätäilmoituksen numeroon 112. Noudata hätäkeskuksen antamia ohjeita.

3. Käänä autettava selälleen ja selvitä, hengittääkö hän normaalisti. Avaa hengitystiet.

Ojenna autettavan pää leuan kärjestä nostamalla ja toisella kädellä otsasta painamalla. **Katso, kuuntele ja tunnustele hengitystä.** Arvioi, onko hengitys normaalia, epänormaalia tai se puuttuu. Mikäli epäröit, toimi kuin hengitys ei olisi normaalia.

➔ Hengitys on normaalia.

Käänä henkilö kylkiasentoon. Huolehdi, että hengitystie on avoin ja henkilö hengittää normaalisti. Seuraa ja tarkkaile hengitystä ammattivun tuloon asti.

➔ Hengitys ei ole normaalia tai se puuttuu.

Aloita elvytys

4. Aloita paineluelvytys.

Aseta kämmenesi tyviosa keskelle autettavan rintalastaa ja toinen kätesi rintalastalla olevan käden päälle. Sormet ovat limittäin. Paina suorin käsivarsin kohtisuoraan alaspäin 30 kertaa siten, että rintalasta painuu 5–6 cm. Anna rintakehän palautua paineluiden välissä. Keskimääräinen painelutiheys on 100 kertaa minuutissa, eikä ylitä 120 kertaa minuutissa. Laske painelut ääneen.

5. Puhalla 2 kertaa.

Avaa hengitystie. Aseta suusi tiiviisti autettavan suun päälle ja sulje sormilasi hänen sieraimensa. Puhalla rauhallisesti ilmaa autettavan keuhkoihin. Puhalluksen aikana katso, että autettavan rintakehä nousee (liikkuu). Toista puhallus. Kahden puhalluksen kesto on 5 sekuntia.

6. Jatka elvytystä tauotta rytmillä 30:2 (30 painallusta ja 2 puhallusta) kunnes autettava herää: liikkuu, avaa silmänsä ja hengittää normaalisti, ammattihenkilöt antavat luvan lopettaa tai voimasi loppuvat.

Ohjeet rintakipuun

1. Aseta henkilö lepoon puoli-istuvaan asentoon.
2. Jos nitro ei auta tai sitä ei ole, anna puoli tablettia Disperiniä.
3. Soita hätänumeroon 112 ja kerro, että kyseessä on rintakipu.
4. Rauhoita henkilöä ja tarkkaile hänen vointiaan.

Ohjeet pyörtymiseen

1. Aseta henkilö pitkälleen.
2. Nosta henkilön jalat ylös.
3. Anna henkilön levätä tarvitsemansa ajan.

Ohjeet epileptikohtaukseen

1. Älä yritä estää kouristuksia.
2. Suojaa henkilöä, jotta hän ei loukkaisi itseään.
3. Älä laita henkilön suuhun mitään.
4. Jos henkilö ei toivu, soita hätänumeroon 112.
5. Anna henkilön levätä kohtauksen jälkeen.
6. Turvaa tajuttoman henkilön hengitys kylkiasennolla.

Ohjeet vatsakipuun

1. Anna henkilön olla haluamassaan asennossa, mutta polvet koukussa on yleensä paras asento.
2. Älä anna juotavaa tai syötävää.
3. Jos tulee sokin oireita, anna sokin ensiapu.
4. Kuljeta henkilö lääkärin hoitoon.

Ohjeet diabeettiseen sokkiin

1. Anna tajuissaan olevalle henkilölle sokeripitoista syötävää tai juotavaa.
2. Jos henkilö ei pian toivu, toimita hänet hoitoon tai soita hätänumeroon 112.
3. Jos henkilö on tajuton, käänä hänet kylkiasentoon ja soita hätänumeroon 112.

Ohjeet lämpöhalvaukseen ja auringonpistokseen

Henkilön viilentäminen ja nestehukan korjaaminen on tärkeää.

1. Ohjaa henkilö välittömästi varjoon ja auta häntä riisumaan ylimääräiset vaatteet.
2. Valele tai pirskota kylmää vettä henkilön iholle ja pään alueelle tai kiedo henkilö viimeisiin kääreisiin. Sijoita kääreet erityisesti pään, kaulan ja lantion alueelle.
3. Tehosta tuuletusta tuulettimella tai viuhtomalla esimerkiksi vaatteilla.
4. Anna henkilölle kylmää vettä suun kautta.

Soita hätänumeroon, jos henkilöllä on vakavia oireita, kuten voimakasta uupumista, sekavuutta, näköhäiriöitä tai henkilö pyörtyy.

Esimerkkejä sairauskohtauksiin liittyvistä riskeistä on esitetty liitteessä 1.

5.3.3 Toimintaohjeet väentungoksen ennaltaehkäisyyn

Aloita tunnistamalla riskit väentungokseen liittyen. Riskien perusteella teet päätöksiä siitä, mihin toimiin on ryhdyttävä.

Ohjeet väentungoksen ennaltaehkäisyyn

Jokaisen tapahtuman henkilöstöön kuuluvan on noudatettava seuraavia ohjeita sekä valvottava, että yleisö noudattaa niitä. Kaikista turvallisuutta vaarantavista tilanteista sekä tehdyistä toimenpiteistä on ilmoitettava henkilölle xx numeroon xx. Lisäksi jokainen turvallisuustoimintaan osallistuva on velvollinen tekemään havaitsemastaan tai tietoonsa saamastaan turvallisuuspoikkeamasta ilmoituksen organisaation käytössä olevan järjestelmän kautta.

Väentungostilanteessa

Ilmoita väentungoksesta **VÄLITTÖMÄSTI** henkilölle xx numeroon xx ja toimi seuraavien ohjeiden mukaisesti.

1. Pyri rauhoittamaan yleisöä.
2. Ohjaa yleisöä pois päin väentungoksesta.
3. Valmistaudu tapahtuma-alueen evakuointiin.
4. Mikäli tapahtuma-alue tai sen osa joudutaan evakuoimaan, ohjaa yleisöä käyttämään lähintä poistumisreittiä, mikäli se on turvallista.

Esimerkkejä väentungokseen liittyvistä riskeistä on esitetty liitteessä 2.

5.3.4 Toimintaohjeet häiriökäyttäytymisen ennaltaehkäisyyn

Jokaisen tapahtuman henkilöstöön kuuluvan on noudatettava seuraavia ohjeita sekä valvottava, että yleisö noudattaa niitä. Kaikista turvallisuutta vaarantavista tilanteista sekä tehdyistä toimenpiteistä on ilmoitettava henkilölle xx numeroon xx.

Lisäksi jokainen turvallisuustoimintaan osallistuva on velvollinen tekemään havaitsemastaan tai tietoonsa saamastaan turvallisuuspoikkeamasta ilmoituksen organisaation käytössä olevan järjestelmän kautta.

1. Tarkkaile yleisön kuntoa ja mahdollisia merkkejä alkavasta häiriökäyttäytymisestä. Puutu tilanteeseen etupainotteisesti.
2. Tarkasta sisääntuloväylillä, ettei yleisöllä ole mukanaan kiellettyjä esineitä tai aineita.
3. Valvo alkoholilainsäädännön toteutumista saamiesi ohjeiden mukaisesti.

Esimerkkejä häiriökäyttäytymiseen liittyvistä riskeistä on esitetty liitteessä 3.

5.3.5 Toimintaohjeet haastaviin asiakaspalvelutilanteisiin

1. Osoita olevasi palvelualtis.
2. Voit aina kysyä: ”Voinko olla avuksi?”
3. Jos henkilö vaikuttaa kiihtyneeltä, pyri itse rauhallisuuteen. Tilanteessa, jossa toisen tavoitteena on saada provosoida, pyri joustamaan ja myötäilemään. Tunnista vastapuolen halu konfliktiin ja pyri siitä pois. Oikeassa oleminen ei ole kenenkään etu.
4. Kuuntele rauhassa ja keskeyttämättä, mitä asiaa henkilöllä on.
5. Pidä katsekontakti henkilöön ja seuraa hänen toimintaansa. Älä kuitenkaan tuijota.
6. Pyri ymmärtämään henkilön odotukset ja tarpeet. Jos et voi itse auttaa, ohjaa henkilö sellaiselle taholle, jolta hän voi saada välittömästi apua tilanteeseensa.
7. Puhu rauhallisesti. Vältä hermostunutta liikehdintää. Pyri käyttäytymään rennosti, mutta samalla kuitenkin jämäkästi.
8. Älä koskaan nolaa henkilöä. Mahdollista hänelle perääntymismahdollisuus ilman, että hän menettää julkisesti kasvonsa.
9. Jos sinusta tuntuu, ettei tilanne ole hallinnassasi ja vastapuoli yrittää edelleen provosoida, pyydä apua muilta paikalla olevilta.
10. Jos henkilö ei poistu paikalta ja tilanne jatkuu uhkaavana, soita hätänumeroon 112. Ilmoitus hätäkeskukseen on tehtävä heti, kun tilanne alkaa yhtään tuntua uhkaavalta.
11. Kerro osoite ja kuvaa, mikä tilanne on.
12. Lopeta puhelu vasta, kun olet saanut luvan.
13. Valmistaudu perääntymään, jos tilanteessa on aistittavissa pienintäkään uhkaa.
14. Käykää kaikki yllä esitetyt vaihtoehdot läpi ennen tapahtumaa ja sopikaa yhteisistä toimintatavoista.
15. Muista, että konfliktierkässä asiakaspalvelutilanteessa voit viime kädessä vaikuttaa vain omaan käytökseesi. Tunnista ne tilanteet, joissa voit provosoitua.
16. Ilmoita jokaisesta poikkeamatilanteesta sovitusti.

5.3.6 Toimintaohjeet tulipalojen ennaltaehkäisyyn

Jokaisen on noudatettava seuraavia ohjeita sekä valvottava, että yleisö noudattaa niitä. Kaikista turvallisuutta vaarantavista tilanteista sekä tehdyistä toimenpiteistä on ilmoitettava henkilölle xx numeroon x. Lisäksi jokainen turvallisuustoimintaan osallistuva on velvollinen tekemään havaitsemastaan tai tietoonsa saamastaan turvallisuuspoikkeamasta ilmoituksen organisaation käytössä olevan järjestelmän kautta.

Tarkasta seuraavat asiat:

1. Kaikki sähkölaitteet ja -asennukset ovat kunnossa. Rikkinäisiä tai viallisia sähkölaitteita ja -johtoja ei saa käyttää.
2. Ulkotiloissa käytetään vain ulkokäyttöön tarkoitettuja sähkölaitteita ja -johtoja.
3. Tupakointi tapahtuu vain merkityillä tupakointialueilla ja käytössä on vain palamattomasta materiaalista valmistettuja tuhkakuppeja.
4. Poistumisreiteillä ei ole tavaraa ja poistumisreitit sekä kulkureitit ovat esteettömät.
5. Alkuseräkalusto on käytettävissä, esteettömästi saatavilla ja merkitty asianmukaisesti.
6. Palo-ovet ovat suljettuina ja salvattuina.
7. Pelastustiet ovat esteettömät.

Tulipalotilanteessa

Pelasta ja varoita

- Säilytä malttisi. Toimi rauhallisesti ja harkiten, mutta kuitenkin ripeästi.
- Pelasta ja varoita välittömässä vaarassa olevia. Älä kuitenkaan saata itseäsi hengenvaaraan.

Sammuta

- Yritä sammuttaa palo tai rajoittaa sitä alkuseräkalustolla, kun palo on vielä hallittavissa.
- Älä sammuta rasvapaloa vedellä, sillä se leviää räjähdysmäisesti jo pienestään vesimäärästä.
- Älä hengitä savukaasuja. Lähesty paloa vasta, kun sinulla on alkuseräkalusto käyttövalmiina.
- Jos paloa ei pysty turvallisesti sammuttamaan, yritä rajoittaa sitä sulkeamalla ovi. Älä vaaranna omaa terveyttäsi. Jos palavaan tilaan johtava ovi on kiinni ja kahva tai ovi on kuuma, älä avaa ovea.

Hälytä apua soittamalla hätänumeroon 112.

- Muista! Savu tappaa. Älä siis viivyttelä palavassa tilassa. Älä koskaan poistu savuiseen tilaan.

Rajoita palon leviämistä sulkemalla ovet, ikkunat ja ilmanvaihto.

Opasta pelastushenkilöstö paikalle.

Toimenpidejärjestys voi vaihdella tilanteen mukaan!

HÄTÄNUMERO 112

1. Soita hätäpuhelu itse, jos voit.
2. Kerro, mitä on tapahtunut.
3. Kerro tarkka osoite ja kunta.
4. Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin.
5. Toimi annettujen ohjeiden mukaan.
6. Lopeta puhelu vasta, kun saat siihen luvan.

Opasta apu paikalle. Soita uudelleen, jos tilanne muuttuu.

Esimerkki tulipaloon liittyvästä riskistä on esitetty liitteessä 4.

5.4 Turvallisuusperehdytys

Yksi tärkeimmistä turvallisuustehtävistä ennen tapahtumaa on perehdyttää kaikki tapahtumasta vastuulliset pelastussuunnitelman avulla oikeaan, turvalliseen toimintaan. Perehdyttämistä ei ole se, että pelastussuunnitelma jaetaan asianosaisille ja toivotaan, että jokainen lukisi sen läpi. Perehdytys on onnistunut silloin, kun jokainen työroolin omaava osaa toimia tapahtumassa oikein. Pelastussuunnitelmassa kuvataan myös se, miten tapahtuman henkilöstö perehdytetään yllä kuvatuin ehdoin. Turvallisuusperehdytys voidaan tehdä muun perehdytyksen yhteydessä.

Liitteessä 5 on esimerkkejä turvallisuusperehdytykseen liittyvistä riskeistä.

5.5 Harjoitukset ennen tapahtumaa

Isoissa tai muuten haasteellisissa yleisötapahtumissa voi tapahtua monta yllättävää asiaa. Hyväksi koettu keino valmistautua tulevaan on järjestää harjoitukset tapahtuma-alueella tai -tilassa. Näissä harjoitustilanteissa vasta nähdään se, miten suunnittelussa on onnistuttu, sillä paperilla kuvatut asiat saattavat näyttää kovin erilaisilta itse tapahtuma-alueella. Esimerkiksi viestinnän toteuttaminen sujuvasti ja muuta toimintaa tukevana toimintana on usein itse tapahtumassa monelle ei-ammattilaiselle kohtuullisen haasteellinen tehtävä. Mukana saattaa olla ihmisiä, jotka eivät ole koskaan aiemmin osallistuneet vastaaviin tapahtumiin. Tämän vuoksi kaikenlainen mahdollisten tulevien tilanteiden harjoittelu on tärkeää.

5.6 Arviointi tapahtuman jälkeen

Kehittyminen ja virheistä oppiminen edellyttävät ensisijaisesti avointa ja luottamuksellista ilmapiiriä. Työntekijöiden kannustaminen avoimeen turvallisuus-havaintojen ja -poikkeamien kirjaamiseen ja jakamiseen on hyödyllistä sekä tapahtuman aikana että sen jälkeen. Kun osalliset uskaltavat ja ennen kaikkea haluavat jakaa havaintonsa myös läheltä piti -tilanteiden osalta, voidaan löytää keinoja toimia seuraavalla kerralla vieläkin turvallisemmin, vastuullisemmin ja ennakoivammin. Palautteen kerääminen sekä tapahtumaan osallistujilta, näytteilleasettajilta että työntekijöiltä jälkikäteen on hyvä keino saada selville, missä on onnistuttu ja missä olisi vielä kehitettävää.

Tapahtuman turvallisuus-suunnittelu tiivistetysti

Tapahtumajärjestäjän on tehtävä tapahtumaa varten turvallisuussuunnittelua, joka muodostuu ohjeista, -perehdytyksestä ja -harjoituksista tapahtumaa varten. Lisäksi yleensä myös on laadittava tapahtumaa varten pelastussuunnitelma. Se suunnitellaan jokaista tapahtumaa varten erikseen, eikä se voi olla kopio aiemmin pidetyn tilaisuuden suunnitelmasta.

LÄHTEET

Alkoholilaki (1143/1994). Viitattu 9.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941143>

Ammattikorkeakoululaki (932/2014). Viitattu 9.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140932>

E1 Suomen rakentamismääräyskokoelma. 2011. Rakennusten paloturvallisuus. Määräykset ja ohjeet 2011. 3/11 Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta. Viitattu 9.6.2016. http://www.finlex.fi/data/normit/37126-E1_2011-fi.pdf

Elinkeinoelämän keskusliitto. 2016. Yritysturvallisuus. Viitattu 1.6.2016. <http://ek.fi/mita-teemme/tyoelama/yritysturvallisuus/>

Huovila, E. & Ranta, T. 2015. Myönteinen ilmapiiri yhteinen tahtotila Laurea-ammattikorkeakoulun ja -kirjaston turvallisuuden kehittämisen lähtökohtina. Julkaisussa Journal of Finnish Universities of Applied Sciences. No 1 (2015).

Ilmoitus alkoholitarjoilusta. 2016. Poliisi. Viitattu 8.6.2016. https://www.poliisi.fi/luvat/luvat_muut_lupa_ja_ilmoitusasiat/ilmoitus_alkoholitarjoilusta

Ilmoitus pyroteknisten erikoistehosteiden käytöstä. 2016. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos. Viitattu 9.6.2016. <http://www.lup.fi/download/noname/%7BoD44FF58-03D2-40DC-B1CA-12337354991F%7D/52619>

Ilmoitus yleisötilaisuudesta. 2016. Poliisi. Viitattu 8.6.2016. https://poliisi.fi/luvat/ilmoitus_yleisotilaisuudesta

International Atomic Energy Agency. 2002. Safety culture in nuclear installations. Guidance for use in the enhancement of safety culture. IAEA-TECDOC-1329. Viitattu 6.6.2016. http://www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PDF/te_1329_web.pdf

Kielitoimiston sanakirja. S-Ö. 2006. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.

Kokoontumislaki (530/1999). Viitattu 8.6.2016. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990530>

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998). Viitattu 9.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980631>

Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998). Viitattu 9.6.2016. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980630>

Laki järjestyksenvalvojista (533/1999). Viitattu 9.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990533>

Laki nuorista työntekijöistä (998/1993). Viitattu 9.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/smur/1993/19930998>

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015). Viitattu 9.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151085>

Lanne, M. 2007. Yhteistyö yritysturvallisuuden hallinnassa. Tutkimus sisäisen yhteistyön tarpeesta ja roolista suurten organisaatioiden turvallisuustoiminnassa. VTT Publications 632. Espoo: VTT.

Martikainen, S. 2016. Development and Effect Analysis of the Asteri Consultative Auditing Process - Safety and Security Management in Educational Institutions. Väitöstutkimus. Lappeenrannan teknillinen yliopisto. Viitattu 4.6.2016. <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/120710/Soili%20Martikainen%20A4.pdf?sequence=2>

Mäkinen, K. 2007. Organisaation strateginen kokonaisturvallisuus. Helsinki: Edita.

OHSAS 18001:fi. 2007. Työterveys- ja työturvallisuusjohtamisjärjestelmät. Vaatimukset. Helsinki: Suomen Standardisoimisliitto.

Palo- ja pelastussanasto. 2006. Helsinki: Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ja Suomen Palopäällystöliitto.

Pelastuslaki (379/2011). Viitattu 9.6.2016. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379>

Perusopetuslaki (628/1998). Viitattu 8.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Pyrotekniset tehosteet sekä tehosteena käytettävät vaaralliset kemikaalit yleisötapahtumassa ja kokoontumistilassa. 2015. Viitattu 9.6.2016. <http://www.hel.fi/static/liitteet/pela/Pyro-opas2015.pdf>

Ranta, T. & Martikainen, S. 2014. Laurea näyttää hienoa mallia. Turvallisuusjohtamisen kautta arjen turvaa. Turvallisuus & Riskienhallinta -lehti 6/2014. s. 34–35.

Reiman T. & Oedewald, P. 2008. Turvalluskriittiset organisaatiot: onnettomuudet, kulttuuri ja johtaminen. Helsinki: Edita.

Reiman, T., Pietikäinen, E. & Oedewald, P. 2008. Turvallisuuskulttuuri. Teoria ja arviointi. VTT Publications 700. Viitattu 5.6.2016. <http://www.vtt.fi/infi/pdf/publications/2008/P700.pdf>

Ruuhilehto, K. & Vilppola, K. 2000. Turvallisuuskulttuuri ja turvallisuuden edistäminen yrityksissä. Tukes-julkaisu 1/2000. Helsinki: Turvatekniikan keskus. Viitattu 6.6.2016. <http://www.tukes.fi/tiedostot/julkaisut/1-2000.pdf>

SFS-EN 31010: 2013. Riskien hallinta. Riskien arviointimenetelmät. Helsinki: Suomen Standardisoimisliitto.

SFS-EN ISO 9000: 2015. Laadunhallintajärjestelmät. Perusteet ja sanasto. 3. painos. Helsinki: Suomen Standardisoimisliitto.

SFS-ISO 31000: 2011. Riskienhallinta. Periaatteet ja ohjeet. Helsinki: Suomen Standardisoimisliitto.

SFS-opas 73: 2011. Riskienhallinta. Sanasto. Helsinki: Suomen Standardisoimisliitto.

Sanastokeskus TSK. 2006. Palo- ja pelastussanasto. Helsinki: Suomen pelastusalan keskusjärjestö ry, Suomen Palopäällystöliitto.

Sisäasiainministeriön asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta (805/2005). Viitattu 17.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050805>

Sisäministeriö & Rikoksenteorjunta-neuvosto. 2014. Paikallinen turvallisuus-suunnittelu - Prosessi tutuksi ja ideoita työn kehittämiseen. Viitattu 5.6.2016. http://www.turvallisuussuunnittelu.fi/material/attachments/turvallisuussuunnittelu/turvallisuussuunnittelu/NVj9dF7tf/Paikallinen_turvallisuussuunnittelu_opas_isoresoluutio.pdf

Suomen perustuslaki (731/1999). Viitattu 8.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Suomen Riskienhallintayhdistys.2016a. Potentiaalisten ongelmien analyysi. Viitattu 3.6.2016. <http://www.pk-rh.fi/uploads/poa-analyysi/potentiaalisten-ongelmien-analyysi-tietokortti.pdf>

Suomen Riskienhallintayhdistys. 2016b. Yleinen avainsanaluettelo. Viitattu 3.6.2016. <http://www.pk-rh.fi/uploads/poa-analyysi/poa-yleisten-avainsanaluettelo-tietokortti.pdf>

Tieliikenneasetus (182/1982). Viitattu 17.6. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1982/198210182>

Tieliikennelaki (267/1981). Viitattu 17.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1981/19810267>

Tilapäismajoitus. 2016. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos. Viitattu 8.6.2016. http://www.lup.fi/fi-FI/Ohjeet_ja_lomakkeet/Tilapaismajoitus

Työturvallisuuslaki (738/2002). Viitattu 9.6.2016. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>

Valtioneuvoston asetus nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä (475/2006). Viitattu 9.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2006/20060475>

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011). Viitattu 9.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110407>

Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemisesta melusta aiheutuvilta vaaroilta (85/2006). Viitattu 9.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2006/20060085>

Valtioneuvoston asetuksessa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (855/2012). Viitattu 17.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2012/20120855>

Yleisötaphtuman pelastussuunnitelman mallipohja. 2016. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos. Viitattu 8.6.2016. <http://ku-pelastus.fi/fi/asioiverkossa/ohjeet-ja-lomakkeet/yleisotapahtumat/yleisotapahtuman-pelastussuunnitelma>

Yleisötaphtumat. 2016b. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos. Viitattu 8.6.2016. http://www.lup.fi/fi-FI/Yrityksille_ja_yhteisolle/Yleisotapahtumat

Yliopistolaki (558/2009). Viitattu 9.6.2016. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090558>

Ympäristösuojelulaki (527/2014). Viitattu 17.6.2016. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140527>

LIITTEET

LIITE 1. TAPATURMIIN, ONNETTOMUUKSIIN JA SAIRAUSSKOHTAUKSIIN LIITTYVIÄ RISKEJÄ

Tapaturmien ja onnettomuuksien syitä voivat olla esimerkiksi kompastuminen, kaatuminen, liukastuminen, tapahtuma-alueen lattian rakenteiden epätasaisuus, putoaminen, esineen putoaminen, rakenteen kaatuminen, hissiin jumittuminen sekä liikenneonnettomuudet. Alla on esimerkit kompastumisen, kaatumisen, liukastumisen, hissiin jumittumisen ja tapahtumapaikan liikenneonnettomuuden riskejä koskevat tiedot.

Tapahtumassa sairauskohtauksen syitä voivat olla esimerkiksi ruokamyrkytys, nestehukka, lämpöhalvaus tai vaikkapa henkilön aiempi perussairaus. Sairauskohtaus voi ilmetä äkillisenä rintakipuna, pyörtymisenä, vatsakipuna, akuuttina hengitysvaikeutena, kouristelevana potilaana.

KOMPASTUMINEN HUONOSTI SIIJOITETTUUN SÄHKÖJOHTOON

RISKI	KOMPASTUMINEN HUONOSTI SIIJOITETTUUN SÄHKÖJOHTOON
SYYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ SÄHKÖJOHDOT ON VEDETTY ALUEELLE TAI TILAAAN HUOLIMATTOMASTI JA VAARALLISESTI ◆ SÄHKÖJOHDOT ON ASETTU VILKKAALLE, KULKEMISEEN OSOITETULLE VÄYLÄLLE SUOJAAMATTA
SEURAUKSET	<ul style="list-style-type: none"> ◆ HENKILÖVAHINGOT ◆ TAPAHTUMAN KESKEYTTÄMINEN TAI HETKELLINEN KESKEYTTÄMINEN ◆ SÄHKÖJOHDON IRTOAMINEN SAATTAA KESKEYTTÄÄ TAPAHTUMAN KANNALTA OLEELLISEN TOIMENPITEEN ◆ MAINEEN VAHINGOITTUMINEN
ENNALTAEHKÄISEVÄT JÄRJESTELYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ SUOJATAAN KULKUREITEILLÄ JA ULOSKÄYTVÄILLÄ OLEVAT SÄHKÖJOHDOT ◆ RAJATAAN JA MERKITÄÄN VAARALLISET ALUEET ◆ VARMISTETAAN SÄHKÖJOHTOJEN TURVALLINEN SIIJOITTELU ◆ TARKISTETAAN, ETTÄ TAPAHTUMASSA ESITTELIJÄNÄ TOIMIVAT OVAT NOUDATTANEET ANNETTUJA OHJEITA SÄHKÖJOHTOJEN TURVALLISESTA SIIJOITTELUSTA ◆ TARKKAILLAAN ASIAKKAIDEN KUNTOA JA PUUTUTAAN TILANTEISIIN ETUPAINOTTEISESTI
VARAUTUMINEN	<ul style="list-style-type: none"> ◆ VARATAAN RIITTÄVÄSTI ENSIAPUTAITOISTA HENKILÖSTÖÄ ◆ HANKITAAN RIITTÄVÄSTI ENSIAPUVÄLINEISTÖÄ ◆ MERKITÄÄN ENSIAPUPISTE NÄKYVÄSTI ◆ KOULUTETAAN TAPAHTUMAN HENKILÖSTÖ TOIMIMAAN TAPATURMATILANTEESSA ◆ SUUNNITELLAAN JA KOULUTETAAN HENKILÖSTÖLLE TOIMINTAMALLI AVUN HÄLYTTÄMISEEN JA PAIKALLE OPASTAMISEEN ◆ TARVITTAESSA SOITETAAN HÄTÄKESKUKSEEN
RISKIN OMISTAJA	XXX

PORTAISSA KAATUMINEN

RISKI	PORTAISSA KAATUMINEN
SYYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ VÄENTUNGOS ◆ KIIRE ◆ HUOLIMATTOMUUS ◆ MÄRÄT PORTAAT
SEURAUKSET	<ul style="list-style-type: none"> ◆ REVÄHDYS ◆ VENÄHDYS ◆ MURTUMAT
ENNALTAEHKÄISEVÄT JÄRJESTELYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ TARKKAILLAAN ASIAKKAIDEN KUNTOA JA PUUTUTAAN TILANTEISIIN ETUPAINOTTEISESTI
VARAUTUMINEN	<ul style="list-style-type: none"> ◆ VARATAAN PAIKALLE TARVITTAVAT ENSIAPUVÄLINEET ◆ VARAUDUTAAN ENSIAVUN ANTAMISEEN PAIKAN PÄÄLLÄ ◆ TARVITTAESSA SOITETAAN HÄTÄKESKUKSEEN
RISKIN OMISTAJA	XXX

LIUKASTUMINEN ULKO-OVELLA TALVIOLOSUhteissa LIIKENNEONNETTOMUUS TAPAHTUMAPAIKALLA

RISKI	LIIKENNEONNETTOMUUS TAPAHTUMAPAIKALLA
SYYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ LIIKENNESÄÄNTÖJEN NOUDATTAMATTA JÄTTÄMINEN TAPAHTUMA-ALUEELLA ◆ YLINOPEUTTA AJAVA, MUIDEN TURVALLISUUDESTA ◆ PIITTAAMATON KULJETTAJA SUOJATIEN LÄHISTÖLLÄ
SEURAUKSET	<ul style="list-style-type: none"> ◆ MAHDOLLISET HENKILÖVAHINGOT ◆ MAHDOLLINEN LIIKENNERUUHKA
ENNALTAEHKÄISEVÄT JÄRJESTELYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ KERROTAAN VIERAILIJOILLE TAPAHTUMA-ALUEEN LIIKENTEEN VAAROISTA ◆ MERKITÄÄN VAARALLISET PAIKAT ◆ JÄRJESTETÄÄN LIIKENTEENOHJAUSTA JA -VALVONTAA ◆ SUUNNITELLAAN LIIKENNEJÄRJESTELYT NIIN, ETTEI VAARANPAIKKOJA SYNTYISI
VARAUTUMINEN	<ul style="list-style-type: none"> ◆ VARAUDUTAAN LIIKENTEENOHJAUKSEEN ◆ VARATAAN TARVITTAVAT ENSIAPUVÄLINEET ◆ VARAUDUTAAN ENSIAVUN ANTAMISEEN PAIKAN PÄÄLLÄ ◆ JOS ONNETTOMUUS SATTUU, PAIKALLE SAADAAN VIIVYTYKSETTÄ ENSIAVUSTA VASTAAVAT HENKILÖT ◆ TARVITTAESSA SOITETAAN HÄTÄKESKUKSEEN
RISKIN OMISTAJA	XXX

HISSIN JUMIUTUMINEN

RISKI	HISSIN JUMIUTUMINEN
SYYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ HISSIN TOIMINTAHÄIRIÖ ◆ SÄHKÖKATKOS ◆ HISSISSÄ LIIALLINEN HENKILÖMÄÄRÄ
SEURAUKSET	<ul style="list-style-type: none"> ◆ HENKILÖVAHINGOT ◆ MAINEEN VAHINGOITTUMINEN ◆ MAHDOLLISET VAHINGOT KIINTEISTÖLLE JA IRTAIMISTOLLE MAHDOLLISEN PANIIKIN/ TOIMINTAHÄIRIÖN SATTUESSA
ENNALTAEHKÄISEVÄT JÄRJESTELYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ JÄRJESTETÄÄN ENSIAPUVALMIUS ◆ VARAUDUTAAN OHJAAMAAN IHMISIÄ HISSIN KÄYTÖSSÄ
VARAUTUMINEN	<ul style="list-style-type: none"> ◆ RISKIN REALISOITUSSA INFORMOIDAAN VAHTIMESTARIA/ KORKEAKOULUISÄNTIÄ SEKÄ HÄLYTETÄÄN PAIKALLE HISSIHUOLTO
RISKIN OMISTAJA	XXX

RUOKAMYRKYTYS

RISKI	RUOKAMYRKYTYS
SYYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ PILAANTUNUT RUOKA
SEURAUKSET	<ul style="list-style-type: none"> ◆ TAPAHTUMAN KESKEYTTÄMINEN TAI HETKELLINEN KESKEYTTÄMINEN ◆ MAINEEN VAHINGOITTUMINEN
ENNALTAEHKÄISEVÄT JÄRJESTELYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ OMAVALVONTASUUNNITELMA JA SEN NOUDATTAMINEN ◆ HYVÄ KÄSIHYGIENIA ◆ LAADUKKAIDEN RUOKA-AINEIDEN KÄYTTÄMINEN ◆ RAAKOJEN JA KYPSIEN ELINTARVIKKEIDEN KÄSITTELY ERILLISILLÄ VÄLINEILLÄ ◆ ASTIOIDEN JA RUOANVALMISTUSVÄLINEIDEN HUOLELLINEN PESU ◆ LIHAN KYPSENTÄMINEN HYVIN ◆ RUOAN NOPEA JÄÄDYTTÄMINEN ◆ RUOAN SÄILYTTÄMINEN KYLMÄSSÄ ◆ KATKEAMATON KYLMÄKETJU ◆ LÄMPÖILOJEN TARKKAILU OMAVALVONTASUUNNITELMAN MUKAISESTI
VARAUTUMINEN	<ul style="list-style-type: none"> ◆ SUUNNITELLAAN JA KOULUTETAAN TAPAHTUMAN HENKILÖSTÖLLE TOIMINTAMALLI TAPAHTUMASSA TOTEUTETTAVAN OMAVALVONTAAN RUOKAMYRKYTYSYDEN ILMOITTAMISEEN JA HALLINTAAN ◆ LÄMPÖTILASEURANTA JA ASIANMUKAISET KULJETUS-/ SÄILYTYSKALUSTEET
RISKIN OMISTAJA	XXX

LIITE 2. VÄENTUNGOKSEEN LIITTYVIÄ RISKEJÄ

Väentungoksen syitä voivat olla esimerkiksi uhkaus, tapahtumaan kohdistuva suuri kiinnostus, yhtäaikaaisesti saapuva tai poistuva suuri ihmismäärä, tapahtuma-alueelle otetaan liikaa ihmisiä, poistumisreitit ovat puutteellisia, tapatumään osallistuu aggressiivinen henkilö sekä yleisön ohjeistuksen ja opastuksen puute.

Esimerkki väentungokseen liittyvistä riskeistä on esitetty alla olevassa taulukossa.

VÄENTUNGOKSEEN LIITTYVIÄ RISKEJÄ

RISKI	VÄENTUNGOS
SYYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ YHTÄAIKAISESTI SAAPUVA TAI POISTUVA SUURI IHMISMÄÄRÄ
SEURAUKSET	<ul style="list-style-type: none"> ◆ TAPAHTUMAN KESKEYTTÄMINEN TAI HETKELLINEN KESKEYTTÄMINEN ◆ HENKILÖVAHINGOT ◆ IRTAIMISTOVAHINGOT ◆ MAINEEN VAHINGOITTUMINEN
ENNALTAEHKÄISEVÄT JÄRJESTELYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ TAPAHTUMAN MAKSIMIHENKILÖMÄÄRÄ MÄÄRITELLÄÄN ETUKÄTEEN JA ALUEEN/TILAN MAKSIMIKAPASITEETTIA NOUDATETAAN ◆ SUUNNITELLAAN POISTUMISREITIT ASIANMUKAISESTI JA MERKITÄÄN NE NÄKYVÄSTI ◆ SUUNNITELLAAN OHJELMANUMEROT SITEN, ETTEI RUUHKA PÄÄSE SYNTYMÄÄN ◆ VARATAAN RIITTÄVÄ MÄÄRÄ HENKILÖSTÖÄ ◆ KOULUTETAAN HENKILÖSTÖ VÄENTUNGOKSEN ENNALTAEHKÄISYYN ◆ SUORITETAAN JATKUVAA VALVONTAA JA YLEISÖN LIIKKUMISEN TARKKAILUA TAPAHTUMA-ALUEELLA; ONGELMIIN PUUTUTAAN ETUPAINOTTEISESTI ◆ VARATAAN KATTAVA ÄÄNENTOISTOJÄRJESTELMÄ TAI MEGAFONIT, JOILLA YLEISÖÄ VOIDAAN OPASTAA ◆ OHJEISTETAAN JA OPASTETAAN YLEISÖÄ MERKINNÖIN SEKÄ KUULUTUKSIN
VARAUTUMINEN	<ul style="list-style-type: none"> ◆ PIDETÄÄN POISTUMISREITIT ESTEETTÖMINÄ JA HELPOSTI AVATTAVINA ◆ MERKITÄÄN POISTUMISREITIT ASIANMUKAISESTI ◆ REAGOIDAAN VÄLITTÖMÄSTI ONNETTOMUUDEN SATTUESSA, TIEDOTETAAN YLEISÖÄ JA ANNETAAN OHJEET TOIMINTAAN ◆ VARATAAN PAIKALLE TARVITTAVAT ENSIAPUVÄLINEET ◆ VARAUDUTAAN ENSIAVUN ANTAMISEEN PAIKAN PÄÄLLÄ ◆ TARVITTAESSA SOITETAAN HÄTÄKESKUKSEEN
RISKIN OMISTAJA	XXX

LIITE 3. HÄIRIÖKÄYTTÄYTYMISEEN LIITTYVIÄ RISKEJÄ

Häiriökäyttäjien syyt voivat olla esimerkiksi hyökkäävästi käyttäytyvä asiakas, päihtynyt asiakas tai väkivaltaisesti käyttäytyvä asiakas.

Esimerkki häiriökäyttäjien liittyvistä riskeistä on esitetty alla olevissa taulukoissa.

HYÖKKÄÄVÄSTI KÄYTTÄYTYVÄ ASIAKAS

RISKI	HYÖKKÄÄVÄSTI KÄYTTÄYTYVÄ ASIAKAS
SYYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ PETTYMYS ◆ ÄRTYMYS ◆ SAIRAUS
SEURAUKSET	<ul style="list-style-type: none"> ◆ TAPAHTUMAN KESKEYTTÄMINEN TAI HETKELLINEN KESKEYTTÄMINEN ◆ HENKILÖVAHINGOT ◆ IRTAIMISTOVAHINGOT ◆ MAINEEN VAHINGOITTUMINEN
ENNALTAEHKÄISEVÄT JÄRJESTELYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ SUUNNITELLAAN TAPAHTUMAN KULKU JA TAPAHTUMALUE HUOLELLISESTI ◆ VARATAAN RIITTÄVÄ MÄÄRÄ HENKILÖITÄ TURVAAMAAN TAPAHTUMAN KULKUA ◆ KOULUTETAAN VASTUULLISET HENKILÖT HÄIRIÖKÄYTTÄYTYMISEN ENNALTAEHKÄISYYN ◆ SUORITETAAN JATKUVAA VALVONTAA TAPAHTUMALUEELLA JA PUUTUTAAN MATALALLA KYNNYKSELLÄ JO ALKAVAAN HÄIRIÖN
VARAUTUMINEN	<ul style="list-style-type: none"> ◆ VARATAAN RIITTÄVÄ MÄÄRÄ VASTUULLISIA TOIMIJOITA TAPAHTUMAN TURVAAMISEKSI ◆ SUUNNITELLAAN JA KOULUTETAAN VASTUULLISILLE TOIMIJOILLE TOIMINTAMALLI AVUN HÄLYTTÄMISEKSI JA PAIKALLE OPASTAMISEKSI
RISKIN OMISTAJA	XXX

VÄKIVALTAISESTI KÄYTTÄYTYVÄ HENKILÖ HÄIRITSEE TILAISUUTTA

RISKI	VÄKIVALTAISESTI KÄYTTÄYTYVÄ HENKILÖ HÄIRITSEE TILAISUUTTA
SYYT	PÄIHTEIDEN VAIKUTUKSEN ALAISENA OLEVA HENKILÖ ILMAANTUU TAPAHTUMAPAIKALLE
SEURAUKSET	<ul style="list-style-type: none"> ◆ TAPAHTUMAN KESKEYTTÄMINEN TAI HETKELLINEN KESKEYTTÄMINEN ◆ HENKILÖVAHINGOT ◆ IRTAIMISTOVAHINGOT ◆ HÄIRIKÖIVÄN HENKILÖN ILMAANTUMINEN SAATTA AITHEUTTAA PELKOTILAN, JOSTA VOI SEURATA PANIIKKI
ENNALTAEHKÄISEVÄT JÄRJESTELYT	TAPAHTUMIA JÄRJESTÄVÄN HENKILÖSTÖN JATKUVA KOULUTUS
VARAUTUMINEN	JOS TILANNE MUUTTUU UHKAAVAKSI JA ULKOPUOLINEN HENKILÖ EI SUOSTU LÄHTEMÄÄN, SOITETAAN HÄTÄKESKUKSEEN
RISKIN OMISTAJA	XXX

LIITE 4. TULIPALON LIITTYVIÄ RISKEJÄ

Tulipaloon syyt voivat olla esimerkiksi viallinen sähkölaite, tupakointi tai ilkivalta.

Esimerkki tulipaloon liittyvästä riskistä on esitetty alla olevassa taulukossa.

TULIPALON LIITTYVIÄ RISKEJÄ

RISKI	TULIPALO
SYYT	VIALLINEN SÄHKÖLAITE
SEURAUKSET	<ul style="list-style-type: none"> ◆ TAPAHTUMAN KESKEYTTÄMINEN TAI HETKELLINEN KESKEYTTÄMINEN ◆ HENKILÖVAHINGOT ◆ IRTAIMISTOVAHINGOT ◆ MAINEEN VAHINGOITTUMINEN
ENNALTAEHKÄISEVÄT JÄRJESTELYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ TARKASTETAAN SÄHKÖLAITTEET JA -ASENNUKSET ENNEN KÄYTTÖNOTTOA, JA VIALLISET LAITTEET POISTETAAN KÄYTÖSTÄ ◆ SUORITETAAN JATKUVAA VALVONTAA TAPAHTUMALUEELLA ◆ KOULUTETAAN TAPAHTUMAN HENKILÖSTÖ TULIPALOJEN ENNALTAEHKÄISYYN JA ALKUSAMMUTTAMISEEN
VARAUTUMINEN	<ul style="list-style-type: none"> ◆ VARATAAN RIITTÄVÄSTI ALKUSAMMUTUSKALUSTOA, JOKA SIJOITETAAN JA MERKITÄÄN ASIANMUKAISESTI ◆ PIDETÄÄN POISTUMISREITIT ESTEETTÖMINÄ VALVOTAAN, ETTÄ TÄMÄ TOTEUTUU LÄPI KOKO TAPAHTUMAN ◆ PIDETÄÄN PALO-OVET SULJETTUINA JA SALVATTUINA, MUTTA VARMISTETAAN, ETTÄ HÄTÄTILANTEESSA KULKU ON TURVALLISTA ◆ PIDETÄÄN PELASTUSTIET ESTEETTÖMINÄ ◆ TARVITTAESSA SOITETAAN HÄTÄKESKUKSEEN
RISKIN OMISTAJA	XXX

LIITE 5. TURVALLISUUSPEREHDYTYKSEEN LIITTYVIÄ RISKEJÄ

Turvallisuusperehtymiseen liittyviä riskejä voivat olla esimerkiksi turvallisuus-
perehdyttämisen laiminlyönti tai näytteilleasettajan puutteellinen ohjeistus.

Esimerkkejä turvallisuusperehdytykseen liittyvistä riskeistä on esitetty alla olevissa
taulukossa.

TURVALLISUUSPEREHDYTTÄMISEN LAIMINLYÖNTI

RISKI	TURVALLISUUSPEREHDYTTÄMISEN LAIMINLYÖNTI
SYYT	<ul style="list-style-type: none"> TARVITTAVIA TURVALLISUUSOHJEITA EI OLE TEHTY, JAETTU JA PEREHDYTETTY VASTUITA EI OLE TUNNISTETTU JA MÄÄRITELTY. IHMISET EIVÄT TIEDÄ, MITEN TOIMIA HÄTÄTILANTEESSA
SEURAUKSET	<ul style="list-style-type: none"> HENKILÖVAHINGOT IRTAIMISTOVAHINGOT MAINEEN VAHINGOITTUMINEN MIKÄLI TAPAHTUMAPAIKALLA EI OSATA TOIMIA ONNETTOMUUSTILANTEESSA OIKEIN, VOI SE AIHEUTTAA LISÄONNETTOMUUKSIA
ENNALTAEHKÄISEVÄT JÄRJESTELYT	<ul style="list-style-type: none"> SUUNNITELLAAN, TOTEUTETAAN JA JAETAAN ETUKÄTEEN TILAISUUTEEN OSALLISTUVILLE TURVALLISUUSOHJEET
VARAUTUMINEN	<ul style="list-style-type: none"> VALVOTAAN, ETTÄ TILAISUUTEEN OSALLISTUVAT NOUDATTAVAT OHJEITA
RISKIN OMISTAJA	XXX

NÄYTEILLEASETTAJIEN PUUTTEELLINEN TURVALLISUUSOHJEISTUS

RISKI	NÄYTEILLEASETTAJIEN PUUTTEELLINEN TURVALLISUUSOHJEISTUS
SYYT	<ul style="list-style-type: none"> HUONOSTI SUUNNITELLUT JÄRJESTELYT VAJAVAINEN TIEDOTUS
SEURAUKSET	<ul style="list-style-type: none"> HENKILÖVAHINGOT IRTAIMISTOVAHINGOT MAINEEN VAHINGOITTUMINEN MIKÄLI NÄYTEILLEASETTAJIEN TURVALLISUUSOHJEISTUS ON JÄÄNYT VAJAAKSI TAI KOKONAAN HUOMIOITTA, HEIDÄN TOIMINTANSA ONNETTOMUUSTILANTEESSA VOI VAARANTAA PAHIMMILLAAN KOKO TAPAHTUMAN TURVALLISUUDEN
ENNALTAEHKÄISEVÄT JÄRJESTELYT	TURVALLISUUSOHJEET <ul style="list-style-type: none"> SUUNNITELLAAN, TOTEUTETAAN JA JETAAN ETUKÄTEEN NÄYTEILLEASETTAJILLE
VARAUTUMINEN	VALVOTAAN NÄYTEILLEASETTAJIEN TOIMIA ENNEN TAPAHTUMAA JA TAPAHTUMAN AIKANA
RISKIN OMISTAJA	XXX

LIITE 6. YKSITYISKOHTAISET TURVALLISUUSJÄRJESTELYT

Jokaisessa tapahtumassa on sen luonteesta riippuen omat, yksityiskohtaiset turval-
lisuusjärjestelyt. Tärkeintä on tunnistaa oman tapahtuman erityispiirteet ja niistä
johdetut turvallisuusjärjestelytarpeet sekä kirjata ne pelastussuunnitelmaan. Jos
tapahtuma on luonteeltaan sellainen, ettei siellä esimerkiksi käsitellä nestekaasuja,
tätä asiaa käsittelevä kohta jätetään suunnitelmasta pois. Alla olevassa taulukossa
on esitetty esimerkkejä mahdollisista yksityiskohtaisista turvallisuusjärjestelyistä.

YKSITYISKOHTAISET TURVALLISUUSJÄRJESTELYT

TURVALLISUUS- JÄRJESTELYT	TARVITTAVAT TOIMET	TARKISTA VIRANOMAISILTA
ALKUSAMMUTUS- KALUSTO (KÄSISAMMUT- TIMET, SAMMUTUS- PEITTEET, PIKAPALOPOSTI JA SANKORUISKU)	<ul style="list-style-type: none"> VARAA KOKOONTUMISTILOIHIN JA YLEISÖTILAISUUKSIIN RIITTÄVÄ MÄÄRÄ SOVELTUVA ALKUSAMMUTUSKALUSTOA VARMISTA, ETTÄ ALKUSAMMUTUSKALUSTO ON OIKEIN SIJOITETTUNA VARMISTA, ETTÄ ALKUSAMMUTUSKALUSTON SAATAVUUS ON LÄPI KOKO TAPAHTUMAN ESTEETÖNTÄ MERKITSE TAPAHTUMA-ALUEEN POHJAKARTTAAN ALKUSAMMUTUSKALUSTON SIJAINNIT OPASTA TAPAHTUMAHENKILÖSTÖÄ ALKUSAMMUTUSKALUSTON SIJAINTIIN 	JÄRJESTÄJÄN VASTUULLA ON SELVITTÄÄ PELASTUS- LAITOKSEN OHJEESTA ERITYISET VAATIMUKSET (SIJAINTI, LAATU) SAMMUTTIMIEN SUHTEEN
AUTOMAATTINEN PALOILMOITIN	<ul style="list-style-type: none"> JOS TAPAHTUMATILAT ON VARUSTETTU AUTOMAATTISELLA PALOILMOITTIMELLA, JA TAPAHTUMAN LAITTEISTA JA TUOTTEISTA TULEE SAVUA, ON JÄRJESTÄJÄN INFORMOITAVA KIINTEISTÖN OMISTAJAA TAI HALTIJAA JA SELVITETTÄVÄ YHTEISTYÖSSÄ AUTOMAATTISEEN PALOILMOITTIMEEN LIITTYVÄT KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT. PALOILMOITTIMEN IRTIKYTKENTÄ-JÄRJESTELYISTÄ ON SOVITTAVA KIINTEISTÖN OMISTAJAN TAI HALTIJAN KANSSA. IRTIKYTKENNÄN VOI TEHDÄ AINOASTAAN PALOILMOITINLAITTEEN NIMETTY HOITAJA JA TÄLLÖIN ALUEELLE ON JÄRJESTETTÄVÄ PALOVARTIOINTI. TÄHÄN ON NIMETTÄVÄ PALOVARTIJA, JONKA TEHTÄVÄNÄ ON IRTIKYTKETTYJEN TILOJEN VALVONTA. TÄLLÄ EI SAA OLLA MUITA SAMANAIKAISIA TEHTÄVIÄ HOIDETTAVANAAN. POIKKEUKSENA OVAT VAPAAEHTOISET PALOILMOITINLAITTEISTOT, JOLLOIN KIINTEISTÖN OMISTAJA TAI HALTIJA MÄÄRITTELEE PALOVARTIOINTIJÄRJESTELYT. LAADI KUVAUS AUTOMAATTISEN PALOILMOITTIMEN IRTIKYTKEMISESTÄ PELASTUSSUUNNITELMAAN. 	

TURVALLISUUS-JÄRJESTELYT	TARVITAVAT TOIMET	TARKISTA VIRANOMAISILTA
NESTEKAASU	<ul style="list-style-type: none"> ◆ KOKOONTUMISTILOISSA JA YLEISÖTILAISUUKSISSA SAA SÄILYTTÄÄ AINOASTAAN SEN MÄÄRÄN NESTEKAASUA, MITÄ SILLÄ HETKELLÄ TARVITAAN. ◆ SÄILYTYSMÄÄRÄT ON PIDETTÄVÄ MAHDOLLISIMMAN PIENINÄ. ◆ JOS KYSEESSÄ ON SUURI ULKOILMATAPAHTUMA, ON RUOAN VALMISTUKSEEN KÄYTETTÄVÄ MAHDOLLISUUKSIEN MUKAAN JOTAIN TOISTA ENERGIALÄHDETTÄ KUIN NESTEKAASUA. ◆ JÄRJESTÄJÄN ON ESITETTÄVÄ PELASTUSSUUNNITELMASSA NESTEKAASUN MÄÄRÄ SEKÄ PERUSTELUT SEN TARPEELLE. ◆ JÄRJESTÄJÄN ON ESITETTÄVÄ PELASTUSSUUNNITELMASSA NESTEKAASUSTA AIHEUTUVAT RISKIT, TURVALLISUUSJÄRJESTELYT JA NIISTÄ JOHDETUT OHJEET ONNETTOMUUS- JA VAARATILANTEIDEN ENNALTAEHKÄISYYN SEKÄ OHJEET HÄTÄTILANTEITA VARTEN. 	<p>JÄRJESTÄJÄN VASTUULLA ON KARTOITTAEN ENNAKKOON TAPAHTUMASSA KÄYTETTÄVÄN NESTEKAASUN KOKONAISTARVE JA NEUVOTELLA TÄSTÄ PELASTUSVIRANOMAISEN KANSSA RIITTÄVÄN AJOISSA ENNEN TAPAHTUMAN ALKUA.</p> <p>MIKÄLI YLEISÖTAPAHTUMASSA KÄSITELLÄÄN TAI VARASTOIDAAN NESTEKAASUA 200 KG TAI ENEMMÄN, ON TÄMÄ TOIMINTA ILMOITUKSENVARAISTA.</p>
PALAVAT NESTEET	<ul style="list-style-type: none"> ◆ KOKOONTUMISTILOISSA JA MUISSA NIIHIN VERRATTAVISSA TILOISSA SEKÄ YLEISÖTILAISUUKSISSA SAADAAN SÄILYTTÄÄ AINOASTAAN TOIMINNAN HARJOITTAMISEN KANNALTA TARPEELLISIA MÄÄRIÄ PALAVIA NESTEITÄ. ◆ PALAVIEN NESTEIDEN SÄILYTYSMÄÄRÄT ON PIDETTÄVÄ MAHDOLLISIMMAN PIENINÄ. ◆ PALAVAT NESTEET, AEROSOLIT JA PALAVAT KAASUT ON SÄILYTETTÄVÄ ERILLÄÄN SYTYTYSLÄHTEISTÄ ENSISIJAISESTI ERILLISESSÄ, OMAN PALOTEKNISEN OSASTON MUODOSTAVASSA VARASTOTILASSA TAI -HUONEESSA TAI MUUSTA TOIMINNASTA ERILLISESSÄ HUOLTOTILASSA TAI VASTAAVASSA. ◆ ON VARMISTUTTAVA SIITÄ, ETTEIVÄT PALAVAT NESTEET PÄÄSE KUUMENEMAAN VAARALLISESTI. ◆ JÄRJESTÄJÄN ON KUVATTAVA PELASTUSSUUNNITELMASSA PALAVIEN NESTEIDEN MÄÄRÄ SEKÄ PERUSTELUT TÄLLE TARPEELLE. ◆ ON MYÖS KUVATTAVA PALAVISTA NESTEISTÄ MAHDOLLISESTI AIHEUTUVAT RISKIT, TURVALLISUUSJÄRJESTELYT JA NIIDEN PERUSTEELLA ANNETTAVAT ENNALTAEHKÄISYN SEKÄ ONNETTOMUUS- JA VAARATILANTEISSA TOIMIMISEN OHJEET. ◆ TAPAHTUMA-ALUEEN POHJAKARTTAAN MERKITÄÄN PALAVIEN NESTEIDEN KÄYTTÖPAIKKOJEN JA VARASTOINTIPAIKKOJEN SIJAINNIT. 	<p>JOS TILAISUUDESSA KÄSITELLÄÄN TAI VARASTOIDAAN PALAVIA NESTEITÄ, ON JÄRJESTÄJÄN PEREHDYTTÄVÄ ASIAAN TUTUSTUMALLA PELASTUSLAITOKSEN SIVUILLA OLEVIIN OHJEISIIN JA MÄÄRÄYKSIIN.</p> <p>JÄRJESTÄJÄN VASTUULLA ON KARTOITTAEN ENNAKKOON TAPAHTUMASSA KÄYTETTÄVIEN PALAVIEN NESTEIDEN KOKONAISTARVE JA NEUVOTELLA TÄSTÄ PELASTUSVIRANOMAISEN KANSSA RIITTÄVÄN AJOISSA ENNEN TAPAHTUMAN ALKUA.</p> <p>MIKÄLI YLEISÖTAPAHTUMASSA KÄSITELTÄVIEN JA VARASTOITAVIEN KEMIKAALIEN MÄÄRÄ TÄYTTÄÄ VALTIONEUVOSTON ASETUKSESSA VAARALLISTEN KEMIKAALIEN KÄSITTELYN JA VARASTOINNIN VALVONNASTA (855/2012, 5 §) MÄÄRITETYT KRITERIT, ON KÄSITTELY JA VARASTOINTI ILMOITUKSENVARAISTA.</p>

TURVALLISUUS-JÄRJESTELYT	TARVITAVAT TOIMET	TARKISTA VIRANOMAISILTA
ENSIAPU	<ul style="list-style-type: none"> ◆ TAPAHTUMANJÄRJESTÄJÄLLÄ ON VELVOLLISUUS VARATA TAPAHTUMAAN SEN LUONTEESTA RIIPPUEN MYÖS RIITTÄVÄ ENSIAPUVALMIUS. ◆ TAPAHTUMAAN TARVITAVAN ENSIAPUHENKILÖSTÖN MÄÄRÄ SUHTEUTETAAN TAPAHTUMAN HENKILÖMÄÄRÄÄN, RISKEIHIN SEKÄ MYÖS ALUEEN KOKOON. ◆ ENSIAPUHENKILÖSTÖN MÄÄRÄSSÄ, PEREHDYTYKSESSÄ JA KOULUTUKSESSA ON HUOMIOITAVA ERITYISESTI TAPAHTUMAAN MAHDOLLISESTI LIITTYVÄT ERITYISET RISKIT. NÄITÄ OVAT ESIMERKIKSI SÄÄOLOSUHTEET, EXTREME-LAJIT, AUTOUREILU, VAIKEAT MAASTO-OLOSUHTEET, ISOT LIIKENNE-VÄYLÄT, SYRJÄINEN SIJAINTI, SIJAINTI SAARELLA TAI VESISTÖSSÄ. ◆ MYÖS ENSIAPUVARUSTEET ON HUOMIOITAVA LAADULTAAN JA MÄÄRÄLTÄÄN SUHTEESSA TAPAHTUMAN LUONTEESEEN. ◆ 200-2 000 OSALLISTUJAN TAPAHTUMAAN EI TARVITSE LAATIA ERILLISTÄ ENSIAPUSUUNNITELMAA, VAAN ENSIAPUVALMIUS KUVATAAN PELASTUSSUUNNITELMAAN. ◆ PELASTUS- TAI ENSIAPUSUUNNITELMASTA ON KÄYTÄVÄ ILMI SE TAHO, JOKA VASTAA JA/TAI JOHTAA ENSIAPUVALMIUTTA SEKÄ SE, MITEN ENSIAVUN ANTAMISEEN ON VARAUDUTTU. ◆ 200-2 000 OSALLISTUJAN TAPAHTUMIIN ON OLTAVA NIMETTYNÄ ENSIAPUVASTAAVA, JOKA ON SUORITANUT VÄHINTÄÄN EA 1 -KURSSIN TAI VASTAAVAN. MUUN ENSIAPU-HENKILÖSTÖN ON OMATTAVA RIITTÄVÄT ENSIAPUTAIDOT. ◆ TAPAHTUMA-ALUEEN POHJAKARTTAAN MERKITÄÄN ENSIAPUPISTEEN SIJAINTI. 	<p>TUTUSTU ENSIAPUSUUNNITELMAN TARKEMPAAN SISÄLTÖÖN PELASTUSLAITOKSEN OHJEISTA.</p> <p>ENSIAPUVALMIUDEN MINIMI-VAATIMUSTEN RIITTÄVYYS ARVIOIDAAN ALUEEN PELASTUSVIRANOMAISEN SEKÄ ALUEEN ENSIHOIDON VASTUULÄÄKÄRIN TOIMESTA TAPAHTUMAN LUONTEEN MUKAAN.</p>
PELASTUSTIE	<ul style="list-style-type: none"> ◆ PELASTUSSUUNNITELMAAN KIRJATAAN PELASTUSTEIDEN JA MUIDEN AJOREITTIEN OSALTA NE TAHOT, JOTKA HUOLEHTIVAT PELASTUSLAITOKSEN OPASTAMISESTA PAIKALLE. 	<p>PELASTUSTEISTÄ NIIDEN TARKASTA MITOITUKSESTA JA MERKINNÄSTÄ LÖYTYY LISÄÄ TIETOA PELASTUSTIEOHJEESTA.</p>
POISTUMIS-JÄRJESTELYT	<ul style="list-style-type: none"> ◆ PELASTUSSUUNNITELMAAN KIRJATAAN POISTUMISJÄRJESTELYIDEN OSALTA ULKOTAPAHTUMAN HENKILÖMÄÄRÄN VAATIMA POISTUMISREITTIEN YHTEENLASKETTU LEVEYS MILLIMETREINÄ. ◆ TAPAHTUMA-ALUEEN POHJAKARTTAAN MERKITÄÄN POISTUMISJÄRJESTELYT. 	<p>KATSO LISÄTIEDOT SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA EI, POISTUMINEN PALON SATTUESSA; SISÄASIAINMINISTERIÖN ASETUS RAKENNUSTEN POISTUMISREITTIEN MERKITSEMISESTÄ JA VALAISEMISESTA (805/2005)</p>
SISUSTEET JA SOMISTEET (MM. VERHO, PEHMUSTETTU ISTUINHUONEKALU, IRTOMATTO, LAVASTEIDEN KANGAS, BANDEROLLI)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ SISUSTEET JA SOMISTEET EIVÄT SAA AIHEUTAA TULIPALON SYTYMISEN TAI LEVIÄMISEN VAARAA, JOTEN NIIDEN ON OLTAVA SYTTYVYYSLUOKKAA 1 (VAIKEASTI SYTTYVÄ SL1 TAI VASTAAVA). 	<p>SELVITÄ SISUSTEISIIN JA SOMISTEISIIN LIITTYVÄT VAATIMUKSET PELASTUSLAITOKSEN OHJEISTA JA MÄÄRÄYKSISTÄ.</p>

TURVALLISUUS-JÄRJESTELYT	TARVITTAVAT TOIMET	TARKISTA VIRANOMAISILTA
TILAPÄISET RAKENNELMAT (KATSOMOT, TELLAT, LAVAT)	<ul style="list-style-type: none"> TELTOISTA ON OLEMASSA YKSITYSKOHTAISET MÄÄRÄYKSET (MM. HENKILÖMÄÄRÄ, TELTTAKANKAAN SYTTYVYYSLUOKKA, POISTUMISREITIT, ULOSKÄYTVIEN OPASTEET, TELLAN KIINNITYS JA SIJOITUS, PELASTUSTIET) 	
TILAPÄISET SÄHKÖ-ASENNUKSET	<ul style="list-style-type: none"> TILAPÄISET SÄHKÖASENNUKSET VAATIVAT TAPAHTUMAJÄRJESTÄJÄLTÄ ERITYISTÄ HUOLELLISUUTTA JO TAPAHTUMAN SUUNNITTELUVAIHEESSA. SÄHKÖASENNUKSET ON TEHTÄVÄ KELPOISUUSVAATIMUKSET TÄYTTÄVIEN YRITYSTEN JA HENKILÖIDEN TOIMESTA. KULKUREITEILLÄ JA POISTUMISTEILLÄ OLEVAT JOHDOT ON SUOJATTAVA AINA ESIMERKIKSI KAAPELIKOURUILLA, KUMIMATOILLA, UPOTTAMALLA MAAHAN TAI NOSTAMALLA YLÖS ULKOTILOISSA ON KÄYTETTÄVÄ VAIN ULKOKÄYTTÖÖN TARKOITETTUA SÄHKÖLAITTEITA JA -JOHTOJA SÄHKÖLAITTEET ON SUOJATTAVA SATEELTA JA KOSTEUDELTA. TILAPÄISISTÄ SÄHKÖASENNUKSISTA ON LAADITTAVA ASENNUSTODISTUS, JONKA ON OLTAVA SAATAVILLA TAPAHTUMAPAIKALLA. MERKITSE AGGREGAATTIEN PAIKKA JA SIJAINTI TAPAHTUMA-ALUEEN POHJAKARTTAAN. 	JOS KÄYTÄT TAPAHTUMASSA AGGREGAATTEJA, PEREHDY PELASTUSLAITOKSEN ANTAMIIN OHJEISIIN.
TULIESITYS JA PYROTEKNIikka	<ul style="list-style-type: none"> TULIESITYS JA PYROTEKNIikka ON OTETTAVA HUOMIOON RISKIEN ARVIOINNIN YHTEYDESSÄ. LIITÄ PELASTUSVIRANOMAISALLE TEHTY ILMOITUS PELASTUSSUUNNITELMAAN. 	JOS TAPAHTUMAAN SUUNNITELLAAN TOTEUTETTAVAKSI TULIESITYS TAI PYROTEKNINEN TEHOSTETOTEUTUS, TEE SIITÄ ERILLINEN ILMOITUS PAIKALLISELLE PELASTUSVIRANOMAISALLE.

LIITE 7. TAPAHTUMATURVALLISUUDEN TARKISTUSLISTA

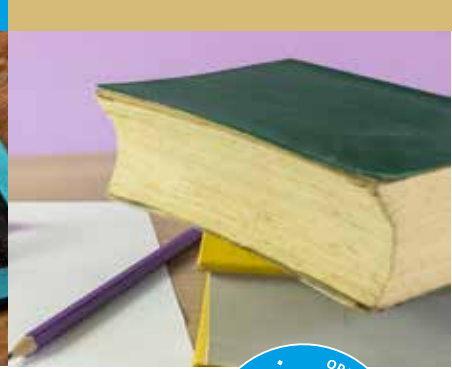
HUOMIOITAVA JA SELVITETTÄVÄ KOHDE	KUNNOSSA	EI KOSKE TAPAHTUMAA	KORJATTAVA/ SAATETTAVA KUNTOON JA TÄMÄN VASTUUHÖ	MIHIN MENNESSÄ
TAPAHTUMALLE ON LAADITTU PELASTUSSUUNNITELMA, JOKA ON TOIMITTU PELASTUSLAITOKSELLE VÄHINTÄÄN 14 VUOROKAUTTA ENNEN TAPAHTUMAA				
TURVALLISUUSPÄÄLLIKÖLLE TAI -VASTAAVALLE ON LÄHETTY PELASTUSSUUNNITELMA 21 VUOROKAUTTA ENNEN TAPAHTUMAA				
TARVITTAVAT VIRANOMAILUVAT ESIM. ALUEHALLINTO-VIRASTOSTA, POLIISISTA TAI YMPÄRISTÖKESKUKSESTA ON HUOMIOITU JA KUNNOSSA				
TULIESITYKSESTÄ TMS. ON ILMOITETTU PELASTUSVIRANOMAISALLE VÄHINTÄÄN 14 VUOROKAUTTA ENNEN TAPAHTUMAA.				
PYROTEKNISTEN TEHOSTEIDEN KÄYTÖSTÄ ON ILMOITETTU PELASTUSVIRANOMAISALLE VÄHINTÄÄN SEITSEMÄN VUOROKAUTTA ENNEN NIIDEN KÄYTTÖÄ. HUOMAA! JOS TAPAHTUMAAN SUUNNITELLAAN TOTEUTETTAVAKSI TULIESITYS TAI PYROTEKNINEN TEHOSTETOTEUTUS, TEE SIITÄ ERILLINEN ILMOITUS PAIKALLISELLE PELASTUSVIRANOMAISALLE. KUN OLET TÄMÄN TEHNYT, LIITÄ SE OSAKSI PELASTUSSUUNNITELMAA.				
ILOTULITUSNÄYTÖKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ ON ILMOITETTU POLIISILLE VÄHINTÄÄN SEITSEMÄN VUOROKAUTTA ENNEN NÄYTÖSTÄ.				

HUOMIOITAVA JA SELVITETTÄVÄ KOHDE	KUN-NOSSA	EI KOSKE TAPAHTUMAA	KORJATTAVA/ SAATETTAVA KUNTOON JA TÄMÄN VASTUUHLÖ	MIHIN MENNESSÄ
TILAPÄISMAJOITUKSESTA ON ILMOITETTU RIITTÄVÄN AIKAISIN PELASTUSLAITOKSELLE.				
TAPAHTUMAN HENKILÖSTÖ ON PEREHDYTETTY TAPAHTUMAN PELASTUSSUUNNITELMAAN, JA HENKILÖSTÖ OSAA TOIMIA SEN MUKAISESTI.				
TAPAHTUMAAN ON VARATTU RIITTÄVÄSTI ALKUSAMMUTUSKALUSTOA. SE ON ESTEETTÖMÄSTI SAATAVILLA, JA SEN PAIKKA ON SELKEÄSTI OPASTEIN OSOITETTU TAPAHTUMAAN OSALLISTUJILLE.				
TAPAHTUMAN RISKIT ON ARVIOITU, JA NIIDEN PERUSTEELLA ON VARATTU RIITTÄVÄ ENSIAPUVALMIUS.				
TAPAHTUMA-ALUEEN TAI -TILAN MAKSIMIHENKILÖMÄÄRÄ ON ARVIOITU, SE ON TIEDOTETTU JA SEN TÄYTTYMISTÄ VALVOTAAN.				
PELASTUSTIET OVAT ASIANMUKAISESTI MERKITTYINÄ. NE PIDETÄÄN ESTEETTÖMINÄ KOKO TAPAHTUMAN AJAN.				
TAPAHTUMASSA KÄYTETTÄVIEN JA SÄILYTETTÄVIEN PALAVIEN NESTEIDEN SEKÄ NESTEKAASUN OSALTA MÄÄRÄYKSET JA OHJEET OVAT JÄRJESTÄJIEN TIEDOSSA, JA NIITÄ NOUDATETAAN KAIKILTA OSIN.				
TAPAHTUMAA VARTEN TEHTYJEN TILAPÄISTEN SÄHKÖASENNUSTEN OSALTA NOUDATETAAN VOIMASSAOLEVIA MÄÄRÄYKSIÄ JA OHJEITA.				

HUOMIOITAVA JA SELVITETTÄVÄ KOHDE	KUN-NOSSA	EI KOSKE TAPAHTUMAA	KORJATTAVA/ SAATETTAVA KUNTOON JA TÄMÄN VASTUUHLÖ	MIHIN MENNESSÄ
TAPAHTUMAA VARTEN RAKENNETTUJEN TILAPÄISTEN RAKENNELMIEN OSALTA ON HUOMIOITU ANNETUT MÄÄRÄYKSET JA OHJEET. MYÖS MAHDOLLISEN VALMISTAJAN ANTAMAT OHJEET OVAT TIEDOSSA JA NIITÄ NOUDATETAAN.				
POISTUMISTIET ON SUUNNITELTU ETUKÄTEEN, JA PÄÄSY NIILLE ON ESTEETTÖNTÄ.				
OSASTOIVAT OVET (PALO-OVET) OVAT JÄRJESTÄJIEN TIEDOSSA. NE PIDETÄÄN SULJETTUINA JA SALVATTUINA, EIKÄ NIITÄ SAA KIILATA AUKI. HÄTÄTILANTEESSA KULKU ON KUITENKIN ESTEETTÖNTÄ JA TURVATTUA.				
SISUSTEIDEN JA SOMISTEIDEN OSALTA ON RIITTÄVÄT TARKASTUKSET TEHTY – NE OVAT SYTTYVYYSLUOKKAA 1 (VAIKEASTI SYTTYVÄ SL1 TAI VASTAAVA).				

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Soili Martikainen & Tiina Ranta

TURVALLINEN TAPAHTUMA - OPAS OPPILAITOSTEN JA KORKEAKOULUJEN TAPAHTUMAJÄRJESTÄJILLE

Tänä päivänä oppilaitokset ja korkeakoulut toimivat aktiivisesti tapahtumien järjestäjinä ja on ollut ilahduttavaa huomata, miten monipuolisia ja -ilmeisiä tapahtumia meille kaikille on tarjolla. Tämä opas on syntynyt tarpeesta tarjota turvallinen ja sitä kautta onnistunut tapahtumaelämys tapahtumiin osallistuville. Turvallisuus vaikuttaa tapahtuman ja tapahtuman järjestäjän imagoon. Epäonnistuessaan sillä on vaikutusta sponsoreiden ja osallistujien kiinnostukseen tapahtumaa ja tapahtumanjärjestäjää kohtaan. Oppaan tarkoituksena on siksi tarjota oppilaitosten ja korkeakoulujen tapahtumajärjestäjille hyvin suunnitellusta turvallisuustyöstä kivijalka muulle tapahtuman suunnittelulle. Kun turvallisuus on jo tapahtuman suunnittelun alkumetreillä huomioitu ja saatettu osaksi suunnitelmia sekä tulevaa toimintaa, voi loppusuoralla keskittyä muuhun tärkeään työhön tapahtuman onnistumisen varmistamiseksi.

Tapahtuman turvallisuutta säätelee monipuolinen lainsäädäntö, jonka veloitteita olemme myös halunneet kuvata tässä oppaassa. Ennen kaikkea haluamme kuitenkin tuoda turvallisen ja viihtyisän tapahtuman lähtökohdaksi riskit niiden tunnistamisen, arvioinnin sekä käsittelyn kautta. Turvallisuusalalla jo vakiintunut sanonta ”vain tunnistettuihin riskeihin voidaan varautua” päätee myös tapahtumien osalta.